

PODSTAWA PROGRAMOWA DLA SZKÓŁ MUZYCZNYCH I ST.

EFEKTY KSZTAŁCENIA NA KONIEC NAUKI W SZKOLE I STOPNIA

UCZEŃ:

1. szanuje dziedzictwo kulturowe swojego i innych narodów;
2. przestrzega zasad kultury, etyki i prawa autorskiego;
3. posiada wiedzę konieczną do rozwijania gry na instrumencie i do świadomego uczestnictwa w życiu muzycznym;
4. kreatywnie realizuje zadania wykazując się wrażliwością artystyczną;
5. podejmuje inicjatywy wynikające z rozwijania pasji muzycznej;
6. publicznie prezentuje swoje dokonania;
7. gra na instrumencie stosując prawidłowy aparat gry;
8. czyta nuty ze zrozumieniem w zakresie umożliwiającym wykonanie a vista nieskomplikowanych utworów muzycznych;
9. wykorzystuje umiejętności i wiedzę ogólnomuzyczną w zakresie niezbędnym do zrozumienia i wykonywania granych utworów;
10. świadomie wykorzystuje słuch muzyczny w działaniach praktycznych;
11. realizuje wskazówki wykonawcze ze zrozumieniem;
12. ocenia jakość wykonywanych zadań;
13. pracuje w zespole pod nadzorem osoby odpowiedzialnej za realizację projektu, biorąc współodpowiedzialność za efekt końcowy tej pracy;
14. komunikuje się i współpracuje z członkami zespołu;
15. buduje relacje oparte na zaufaniu;
16. prezentuje postawę proaktywną;
17. organizuje swoją pracę indywidualną;
18. systematycznie rozwija swoje umiejętności;
19. wykorzystuje technologię informacyjną i komunikacyjną;
20. przewiduje skutki podejmowanych działań;
21. stosuje sposoby radzenia sobie ze stresem.

PODSTAWY PROGRAMOWE DO POSZCZEGÓLNYCH PRZEDMIOTÓW

(w układzie alfabetycznym)

Akordeon

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1. Zainteresowanie ucznia nauką gry na instrumencie i rozbudzenie zamiłowania do muzyki.

Nauczyciel rozwija zainteresowania i uzdolnienia ucznia, kształtując jego wrażliwość estetyczną, wyobraźnię i poczucie piękna.

Uczeń zdobywa wiedzę ogólnomuzyczną niezbędną do nauki gry na akordeonie; poznaje w zakresie podstawowym literaturę akordeonową – oryginalną i transkrybowaną.

2. Opanowanie techniczno-wykonawczych podstaw gry na instrumencie.

Uczeń zapoznaje się:

- z ogólną budową instrumentu;
- prawidłową postawą podczas gry na instrumencie;
- zasadami prawidłowego prowadzenia i zmian miecha;
- podstawowymi sposobami wydobywania i kształtowania dźwięku na akordeonie.

3. Kształcenie umiejętności organizowania samodzielnej pracy nad wyznaczonymi zadaniami.

Nauczyciel wdraża ucznia do systematycznego i efektywnego ćwiczenia na instrumencie, kształtując jego umiejętności samodzielnego przygotowywania łatwych utworów.

4. Przygotowanie do publicznych występów.

Uczeń poznaje zasady i sposoby:

- koncentracji i panowania nad tremą;
- posługiwania się różnymi formami zapamiętywania utworów;
- przyswojenia podstawowych elementów obycia scenicznego;
- dokonywania właściwej samooceny występu publicznego;
- kształtowania zasobów repertuarowych i psychicznej gotowości do występów publicznych.

5. Przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w różnych formach życia artystycznego:

- jako solisty i kameralisty w różnych formach muzykowania zespołowego;
- jako świadomego odbiorcy kultury – słuchacza koncertów, spektakli operowych i teatralnych;
- czynnego uczestnika domowego muzykowania;
- jako potencjalnego kandydata do dalszego kształcenia muzycznego.

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Zainteresowanie ucznia nauką gry na instrumencie i rozbudzenie zamiłowania do muzyki.

Uczeń:

- posiada podstawową wiedzę z zakresu zasad muzyki (notacja muzyczna, główne pojęcia i terminy muzyczne) niezbędną przy realizacji zadań praktycznych na instrumencie;
- posiada znajomość repertuaru akordeonowego oryginalnego i transkrybowanego w zakresie szkoły I stopnia;
- umie czytać nuty w kluczu wiolinowym i basowym;
- samodzielnie odczytuje tekst ze zrozumieniem;
- w pracy nad utworem wykorzystuje zdobytą wiedzę ogólnomuzyczną.

2.Opanowanie techniczno-wykonawczych podstaw gry na instrumencie.

Uczeń:

- zna ogólną budowę instrumentu, potrafi nazwać poszczególne części akordeonu i wskazać ich rolę w procesie powstawania dźwięku;
- zna podstawowe zasady prawidłowego użytkowania akordeonu;
- zna podstawowe sposoby artykulacji akordeonowej: palcowej, miechowej i miechowo-palcowej;
- zachowuje odpowiednią postawę podczas gry na instrumencie;
- prawidłowo prowadzi i zmienia miech;
- posiada prawidłowo ukształtowany aparat gry;
- operuje podstawowymi sposobami artykulacji akordeonowej;
- jest wrażliwy na jakość i estetykę dźwięku;
- poprawnie wykonuje utwory muzyczne o łatwym i średnim stopniu trudności, uwzględniając nabyte umiejętności techniczne i ogólnomuzyczne.

3.Kształcenie umiejętności organizowania samodzielnej pracy nad wyznaczonymi zadaniami.

Uczeń:

- zna cele i sposoby efektywnego ćwiczenia;
- samodzielnie pracuje w domu nad zadaniami wyznaczonymi przez nauczyciela;
- świadomie ćwiczy i koryguje własne błędy;
- opracowuje pod względem techniczno-wykonawczym łatwe utwory (wstępne opracowanie aplikatury, zmian miecha, rejestracji);
- organizuje swoją pracę z instrumentem.

4.Przygotowanie do publicznych występów.

Uczeń:

- zna podstawowe zasady zachowania się na estradzie;
- zna sposoby uczenia się utworów na pamięć;
- przygotowuje utwory do wykonania estradowego;
- wykonuje wybrane utwory z pamięci;
- radzi sobie z tremą;
- stosuje podstawowe elementy zachowania się na estradzie;
- bierze udział w audycjach i koncertach szkolnych, przesłuchaniach i innych formach prezentacji artystycznej;
- czerpie satysfakcję z występów estradowych.

5.Przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w różnych formach życia artystycznego.

Uczeń:

- poznając życie kulturalne środowiska korzysta z wiedzy ogólnomuzycznej i aktualnych informacji multimedialnych;
- czynnie uczestniczy w życiu szkoły i środowiska lokalnego występując jako solista lub w różnych formach muzykowania zespołowego;
- jest aktywnym uczestnikiem muzykowania domowego w różnych sytuacjach życia rodzinnego;
- posiada podstawowe przygotowanie do uczestnictwa w kulturze.

Altówka

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1. Umuzycznienie i rozbudzenie wrażliwości muzycznej.

Uczeń rozwija zainteresowania muzyczne uczęszczając na koncerty i słuchając nagrań. Uczestniczy w życiu muzycznym szkoły i środowiska.

2. Zapoznanie z teoretycznymi podstawami gry na instrumencie.

Uczeń poznaje zasady notacji oraz podstawowe terminy i pojęcia niezbędne w odczytaniu i realizacji tekstu muzycznego. Zdobywa wiedzę dotyczącą budowy instrumentu.

3. Opanowanie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.

Uczeń nabywa umiejętność przyjmowania odpowiedniej postawy podczas gry na instrumencie oraz posługiwania się prawidłowym aparatem gry. Poznaje zasady strojenia i konserwacji instrumentu. Rozwija podstawy techniki instrumentalnej oraz wrażliwość na jakość dźwięku i intonację. Próbuje tworzyć proste tematy melodyczne i grać ze słuchu.

4. Ukierunkowanie do samodzielnej pracy nad zadanymi problemami.

Uczeń pod kierunkiem nauczyciela poznaje sposoby samodzielnej pracy w zakresie organizacji, kontroli i samooceny.

5. Przygotowanie do występów solowych i zespołowych.

Uczeń poznaje zasady występów dotyczące umiejętności koncentracji, prezentacji estradowej oraz współpracy z innymi muzykami.

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Umuzycznienie i rozbudzenie wrażliwości muzycznej.

Uczeń:

- czynnie uczestniczy w życiu muzycznym szkoły i środowiska;
- rozróżnia i nazywa podstawowe gatunki muzyki (muzyka klasyczna, ludowa, rozrywkowa, jazz);

- określa własne preferencje repertuarowe i brzmieniowe;
- samodzielnie dociera do interesujących interpretacji i wykonań.

2.Zapoznanie z teoretycznymi podstawami gry na instrumencie.

Uczeń:

- zna budowę altówki i smyczka;
- nazywa poszczególne części instrumentu i smyczka;
- zna notację w kluczu altowym i wiolinowym;
- rozumie znaczenie podstawowych pojęć muzycznych;
- zna zasady prawidłowego wydobywania i kształtowania dźwięku;
- zdobywa podstawową wiedzę na temat stylów i epok.

3.Opanowanie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.

Uczeń:

- stosuje podstawowe zasady konserwacji altówki i smyczka;
- przyjmuje prawidłową postawę podczas gry;
- posługuje się prawidłowym aparatem gry;
- prawidłowo koryguje intonację;
- zwraca uwagę na jakość dźwięku;
- samodzielnie odczytuje łatwy utwór;
- interpretuje utwór zgodnie z zapisem (metrorytmika, dynamika, agogika);
- prezentuje opanowanie podstaw techniki gry z uwzględnieniem prawidłowego podziału smyczka i operowania podstawowymi sposobami artykulacji (detache, portato, legato, martele);
- stosuje różne techniki zapamiętywania tekstu;
- umie prawidłowo zmieniać pozycje w zakresie I – III;
- potrafi zawibrować długie dźwięki;
- prawidłowo realizuje proste akordy i dwudźwięki;
- wykazuje się umiejętnością frazowania;
- improwizuje i gra ze słuchu proste melodie.

4.Ukierunkowanie do samodzielnej pracy nad zadanymi problemami.

Uczeń:

- dba o prawidłowe warunki pracy (materiały nutowe, ustawienie pulpitu, oświetlenie);
- dostosowuje sposób ćwiczenia do zaistniałego problemu;
- prawidłowo odtwarza linię melodyczną głosem;
- rozpoznaje i koryguje błędy;
- opracowuje plan pracy uwzględniając ćwiczenie w harmonogramie dnia.

5.Przygotowanie do występów solowych i zespołowych.

Uczeń:

- zna i stosuje zasady dotyczące publicznego występu (strój, zachowanie);
- umie skupić się przed i podczas występu;

- zna techniki pozwalające opanować tremę;
- współpracuje z innymi muzykami;
- w prezentacji estradowej wykorzystuje wyobraźnię muzyczną i ekspresję.

Chór

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1. Śpiewanie zespołowe

Uczeń posiada umiejętność pracy w zespole, odpowiedzialność za siebie i grupę oraz świadomie współtworzy dzieło.

2. Elementarna wiedza dotycząca techniki wokalne

Uczeń świadomie posługuje się aparatem głosowym

3. Podstawowa wiedza dotycząca literatury chóralnej

Uczeń zna literaturę poznaną w trakcie zajęć chóralnych

4. Prezentacja muzyki chóralnej

Uczeń bierze czynny udział w audycjach, koncertach, konkursach i festiwalach.

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Śpiewanie zespołowe

Uczeń:

- posiada nawyk prawidłowej postawy chórzysty (siedzącej i stojącej);
- prawidłowo reaguje na gest dyrygenta;
- dba o spójność i wyrównanie brzmienia;
- współpracuje w grupie;
- świadomie współtworzy dzieło (interpretacja i ogólny wyraz artystyczny);
- świadomie interpretuje tekst słowny i muzyczny;
- czyta nuty głosem a vista w stopniu podstawowym;
- opanowuje pamięciowo część utworów z repertuaru opracowywanego podczas zajęć chóru.

2. Elementarna wiedza i umiejętności dotyczące techniki wokalne

Uczeń:

- posiada wiedzę oraz podstawy teoretyczne potrzebne do rozwijania techniki wokalne;
- posługuje się techniką wokalną w stopniu podstawowym (oddech, fonacja, artykulacja, rezonans, pozycja dźwięku) w celu uzyskania prawidłowej intonacji zarówno linearnej, jak i pionowej;
- świadomie operuje dynamiką ;
- precyzyjnie realizuje rytmikę utworu.

3. Podstawowa wiedza dotycząca literatury chóralnej

Uczeń:

- zna w stopniu podstawowym sylwetki kompozytorów wykonywanych utworów chóralnych;
- posiada podstawową wiedzę dotyczącą stylistyki wykonywanych utworów;
- łączy i wykorzystuje w działaniach praktycznych wiedzę z zakresu przedmiotów ogólnomuzycznych.

4. Prezentacja muzyki chóralnej

Uczeń:

- posiada satysfakcję ze zbiorowego muzykowania;
- dba o estetykę zachowania się na scenie;
- właściwie interpretuje dzieła muzyczne przygotowywane pod kierunkiem prowadzącego zespół chóralny;
- świadomie współtworzy dzieło (ogólny wyraz artystyczny, interpretacja, rytmika, artykulacja, dynamika, agogika);
- posiada wiedzę muzyczną niezbędną do świadomego uczestnictwa w życiu muzycznym.

Fagot

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1. Rozbudzenie zainteresowania muzyką.

Uczeń chętnie uczestniczy w życiu muzycznym i kulturalnym. Rozwija uzdolnienia muzyczne stosownie do wieku i predyspozycji. Zdobywa wiedzę o muzyce, zna podstawowe pojęcia i terminy muzyczne.

2. Opanowanie podstaw gry na instrumencie.

Uczeń zna i stosuje w praktyce różnorodne metody pracy z instrumentem.

3. Wykorzystanie nabytej wiedzy i umiejętności w praktyce.

Uczeń realizuje indywidualne i zespołowe projekty artystyczne w zakresie swojej specjalności.

4. Czynne uczestnictwo w życiu muzycznym.

Uczeń posiada umiejętności w zakresie występów publicznych.

5. Przygotowanie do dalszej edukacji muzycznej.

Uczeń jest przygotowany do dalszej edukacji muzycznej w szkole muzycznej II stopnia.

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Rozbudzenie zainteresowania muzyką.

Uczeń:

- świadomie słucha muzyki i dokonuje właściwego wyboru odpowiedniego koncertu, nagrania itp.;
- rozpoznaje brzmienie fagotu w słuchanych utworach;
- znajduje w środkach masowego przekazu informacje dotyczące interesujących go nagrań i poszerzających jego wiedzę muzyczną;
- porównuje różne interpretacje wysłuchanych utworów;
- poszerza wiedzę na temat epok i kompozytorów;
- zna podstawową literaturę swojego instrumentu;
- zna w stopniu podstawowym historię swojego instrumentu;
- gra utwory o zróżnicowanym charakterze wybrane przez pedagoga;
- zna i stosuje podstawowe pojęcia i terminy muzyczne w szczególności: dźwięk, melodia, harmonia, rytm, agogika, metrum, artykulacja, dynamika, tonacja, gama, pasaż, akord;
- wykorzystuje poznaną wiedzę dotyczącą epok, stylów i kompozytorów w pracy nad utworami oraz podczas rozmów o muzyce.

2. Opanowanie podstaw gry na instrumencie.

Uczeń:

- sprawnie czyta nuty w kluczu basowym;
- zna zasady notacji muzycznej w stopniu umożliwiającym samodzielne odczytanie tekstu nutowego w ramach realizowanego programu;
- zna budowę i higienę użytkowania stroika fagotowego;
- zna i przestrzega podstawowe warunki higieny pracy (przewietrzenie pomieszczeń, odpowiednie oświetlenie, prawidłowe ustawienie pulpitu itp.);
- zna zasady pielęgnacji instrumentu i stosuje je w praktyce;
- nazywa poszczególne części fagotu;
- samodzielnie składa i rozkłada instrument;
- opanował technikę oddychania i zadęcia;
- kontroluje i właściwie prowadzi strumień powietrza;
- utrzymuje właściwą postawę ciała podczas gry, trzyma instrument pod odpowiednim kątem oraz poprawnie układa ręce i palce, zna i stosuje właściwą aplikaturę w obrębie skali B_1-f^1 ;
- zna i stosuje podstawowe rodzaje artykulacji w szczególności legato, non-legato;
- zna i stosuje podstawowe określenia dynamiczne takie jak: piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, crescendo, decrescendo;
- prawidłowo odczytuje i realizuje oznaczenia tempa;
- prawidłowo odczytuje i realizuje rytm w wykonywanych utworach;
- stroi instrument z pomocą nauczyciela oraz dba o poprawną intonację;
- osiągnął podstawowy stopień biegłości palcowej;
- zwraca uwagę na estetykę dźwięku.

3. Wykorzystanie nabytej wiedzy i umiejętności w praktyce.

Uczeń:

- samodzielnie i bezbłędnie odczytuje dostosowany do jego możliwości tekst nutowy z uwzględnieniem metroritmiki, dynamiki i agogiki;

- pod okiem pedagoga interpretuje utwory zgodnie z kanonami stylu i formy muzycznej, wyraża emocje i charakter utworu;
- samodzielnie i efektywnie ćwiczy, koryguje własne błędy;
- poprawnie wykonuje z pamięci wyznaczoną przez pedagoga partię materiału;
- jest przygotowany do gry z akompaniamentem;
- czerpie przyjemność z muzykowania zespołowego ucząc się jednocześnie współpracy i odpowiedzialności.

4. Czynne uczestnictwo w życiu muzycznym.

Uczeń:

- odpowiedzialnie i świadomie przygotowuje się do występów publicznych;
- potrafi stosownie zachować się na estradzie: odpowiedni strój, wejście i zejście z estrady, ukłon, dostrojenie instrumentu;
- koncentruje się przed i podczas gry przed publicznością;
- zna i stosuje sposoby radzenia sobie z tremą;
- dokonuje prawidłowej analizy własnej gry;
- chętnie bierze udział w popisach szkolnych i koncertach okolicznościowych.

5. Przygotowanie do dalszej edukacji muzycznej.

Uczeń:

- posiada predyspozycje do dalszego kształcenia;
- wykazuje szczególne zainteresowanie grą na instrumencie;
- realizuje w stopniu zadowalającym przewidziane dla niego przez pedagoga zadania techniczno-wykonawcze;
- umiejętności i wiedzę zdobytą w procesie kształcenia w szkole muzycznej I stopnia wykorzystuje w dalszym kształtowaniu swojej osobowości.

Flet

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1. Rozbudzenie zainteresowania muzyką.

Uczeń chętnie uczestniczy w życiu muzycznym i kulturalnym. Rozwija uzdolnienia muzyczne stosownie do wieku i predyspozycji. Zdobywa wiedzę o muzyce.

2. Opanowanie podstaw gry na instrumencie

Uczeń zna i w prawidłowy sposób wykorzystuje w praktyce możliwości techniczne instrumentu.

3. Wykorzystanie nabytej wiedzy i umiejętności w praktyce.

Uczeń realizuje indywidualnie i zespołowo projekty w zakresie swojej specjalności.

4.Czynne uczestnictwo w życiu muzycznym.

Uczeń posiada niezbędne umiejętności w zakresie występów publicznych.

5.Przygotowanie do dalszej edukacji muzycznej.

Uczeń jest przygotowany do kontynuacji nauki w szkole muzycznej II st. oraz do świadomego odbioru muzyki.

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Rozbudzenie zainteresowania muzyką.

Uczeń:

- uczęszcza na koncerty;
- interesuje się kulturą;
- zna historię i przynależność swojego instrumentu oraz literaturę fletową swojego etapu nauczania;
- gra zaplanowane przez pedagoga (z uwzględnieniem własnych upodobań) utwory o zróżnicowanym charakterze;
- czerpie przyjemność z muzykowania zespołowego ucząc się jednocześnie współpracy i odpowiedzialności;
- zna i stosuje podstawowe pojęcia i terminy muzyczne w szczególności: dźwięk, melodia, harmonia, rytm, agogika, metrum, artykulacja, dynamika, tonacja, gama, pasaż, akord;
- pod kierunkiem nauczyciela wykorzystuje poznaną wiedzę na temat epok, stylów i kompozytorów w pracy nad utworami.

2.Opanowanie podstaw gry na instrumencie

Uczeń:

- zna budowę fletu, potrafi utrzymać instrument w czystości;
- potrafi samodzielnie złożyć i rozłożyć instrument;
- opanował podstawy techniki oddychania i zadęcia dające bazę do dalszego rozwoju;
- kontroluje i właściwie prowadzi strumień powietrza;
- utrzymuje właściwą postawę ciała podczas gry, trzyma instrument pod odpowiednim kątem oraz poprawnie układa ręce i palce;
- zna i stosuje podstawowe rodzaje artykulacji w szczególności legato, non-legato;
- zna i stosuje podstawowe określenia dynamiczne takie jak: piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, crescendo, decrescendo;
- prawidłowo odczytuje i realizuje oznaczenia tempa;
- odczytuje i realizuje struktury rytmiczne w wykonywanych utworach;
- samodzielnie stroi instrument oraz dba o dobrą intonację;
- osiągnął podstawowy stopień biegłości palcowej;
- zna zasady notacji muzycznej;
- dba o estetykę wykonania, jest wrażliwy na jakość dźwięku.

3.Wykorzystanie nabytej wiedzy i umiejętności w praktyce.

Uczeń:

- samodzielnie i bezbłędnie odczytuje łatwy, dostosowany do jego możliwości tekst nutowy z uwzględnieniem metroritmiki, dynamiki i agogiki;
- pod kierunkiem pedagoga interpretuje utwory zgodnie z kanonami stylu i formy muzycznej, wyraża emocje i charakter utworu;
- samodzielnie i efektywnie ćwiczy oraz koryguje własne błędy;
- poprawnie wykonuje z pamięci wyznaczoną przez pedagoga partię materiału;
- jest przygotowany do gry z akompaniamentem i w zespołach kameralnych;
- czerpie przyjemność z muzykowania zespołowego ucząc się jednocześnie współpracy i odpowiedzialności.

4.Czynne uczestnictwo w życiu muzycznym.

Uczeń:

- odpowiedzialnie i świadomie przygotowuje się do występów publicznych;
- stosownie zachowuje się na estradzie: odpowiedni strój, wejście i zejście z estrady, ukłon;
- koncentruje się przed i podczas gry przed publicznością;
- zna i stosuje sposoby radzenia sobie z tremą;
- dokonuje prawidłowej analizy własnej gry;
- chętnie bierze udział w popisach szkolnych i koncertach okolicznościowych.

5.Przygotowanie do dalszej edukacji muzycznej.

Uczeń:

- posiada wiedzę, predyspozycje i umiejętności do dalszego kształcenia;
- wykazuje szczególne zainteresowanie grą na instrumencie;
- zrealizował zadania techniczno-wykonawcze przewidziane dla niego przez pedagoga;
- umiejętności i wiedzę zdobytą w procesie kształcenia w szkole muzycznej I stopnia wykorzystuje w dalszym kształtowaniu swojej osobowości;
- jest świadomym odbiorcą sztuki i kultury.

Fortepian dodatkowy

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1. Opanowanie podstawowych wiadomości na temat fortepianu.

Uczeń poznaje budowę i możliwości brzmieniowe instrumentu.

2. Opanowanie podstaw nauki gry na fortepianie

Uczeń prawidłowo stosuje aparat gry realizując notację muzyczną.

Uczeń nabywa podstawowe umiejętności techniki gry i interpretacji.

3. Nauka gry a vista

Uczeń nabywa podstawowe umiejętności prawidłowej gry a vista łatwych tekstów muzycznych.

4. Kształcenie umiejętności gry w zespole

Uczeń poznaje zasady gry w zespole wykorzystując nabytą wiedzę i umiejętności muzyczne.

5. Kształcenie umiejętności samodzielnej pracy

Uczeń świadomie realizuje wyznaczone przez nauczyciela cele; w pracy nad utworem posługuje się posiadaną wiedzą; świadomie uczy się utworu na pamięć.

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Opanowanie podstawowych wiadomości na temat fortepianu.

Uczeń:

- nazywa poszczególne części fortepianu;
- zna możliwości brzmieniowe instrumentu;
- prawidłowo nazywa klawisze i oktawy.

2. Opanowanie podstaw gry na fortepianie

Uczeń:

- zachowuje odpowiednią postawę przy instrumencie;
- prawidłowo posługuje się aparatem gry (ułożenie rąk, pozycja dłoni i palców, swoboda nadgarstka, koordynacja i niezależność rąk);
- realizuje podstawową notację muzyczną w kluczu wiolinowym i basowym (przyporządkowuje nutę jako zapis graficzny właściwym klawiszom, prawidłowo odczytuje rytm i znaki chromatyczne);
- prawidłowo realizuje zapis graficzny artykulacji i dynamiki;
- posługuje się artykulacją portato, legato i staccato;
- posługuje się techniką palcową w stopniu podstawowym;
- stosuje zróżnicowaną dynamikę;
- zna podstawowe zasady kształtowania dźwięku.

3. Nauka gry a vista

Uczeń:

- dokonuje wstępnej analizy tekstu;
- gra a vista proste utwory osobno, każdą ręką w kluczu wiolinowym i basowym.

5. Kształcenie umiejętności gry w zespole

Uczeń:

- gra łatwe utwory na 4 ręce z nauczycielem lub innym uczniem;
- realizuje spójną interpretację w zespole (agogika, dynamika).

6. Kształcenie umiejętności samodzielnej pracy

Uczeń :

- realizuje uwagi nauczyciela podczas samodzielnej pracy;
- wykonuje z pamięci wybrane utwory;
- wykorzystuje wiedzę zdobytą na innych przedmiotach (zwłaszcza ogólnomuzycznych).

Fortepian główny

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1.Podstawowa wiedza o muzyce.

Uczeń zna w zakresie podstawowym historię instrumentu, budowę instrumentu i jego części, teoretycznie poznaje podstawy: muzyki tonalnej, zagadnień metrorrytmicznych, notacji muzycznej, budowy formalnej utworów, wiedzy o epoce i kompozytorze wykonywanych utworów.

2.Podstawy gry na fortepianie

Uczeń nabywa umiejętność właściwego posługiwania się aparatem gry prezentując prawidłową postawę, ułożenie rąk, odpowiedni sposób wydobycia dźwięku, różną artykulację, użycie pedału; rozwija sprawność w zakresie stosowania podstawowych technik gry na fortepianie; kształtuje umiejętność prawidłowej realizacji faktury homofonicznej i polifonicznej, gry gam i pasaży oraz transponowania od różnych dźwięków prostych struktur muzycznych.

3.Kształtowanie wrażliwości estetycznej i poczucia piękna.

Uczeń rozwija umiejętności w zakresie interpretacji muzycznej zgodnej ze stylem, charakterem i budową formalną utworów; opanowuje wykonawczo literaturę fortepianową w jej podstawowych formach oraz stylach muzycznych; zdobywa niezbędne umiejętności do poprawnego wykonania programu na zakończenie etapu edukacyjnego.

4.Samodzielne opracowywanie tekstu muzycznego.

Uczeń zna zasady notacji właściwej dla gry na fortepianie. Samodzielnie realizuje tekst nutowy. Nabywa umiejętność prawidłowej gry a vista łatwych tekstów muzycznych. Opracowuje proste utwory muzyczne od strony techniczno-wykonawczej i interpretacyjno-muzycznej.

5.Samodzielna praca nad grą.

Uczeń doskonali poprawność wykonawczą i umiejętność korygowania własnych błędów podczas samodzielnego ćwiczenia.

6.Gra zespołowa.

Uczeń rozwija swą muzykalność poprzez grę zespołową. Prawidłowo stosuje swą wiedzę i umiejętności muzyczne podczas gry: na cztery ręce, dwa fortepiany, z innym instrumentalistą.

7.Publiczna prezentacja muzyki. Praktyka estradowa.

Uczeń rozwija umiejętność grania na fortepianie przygotowanych utworów przed publicznością. Wykazuje zdolność koncentracji na zadaniu muzycznym i pokonywania tremy. Poznaje i uczy się

stosować różne sposoby opanowania pamięciowego utworów. Zdobycie wiedzy i praktykę w zakresie obycia estradowego. Kształtuje właściwą samoocenę wykonywanych utworów

Szczegółowe efekty kształcenia:

1. Podstawowa wiedza o muzyce.

Uczeń:

- 1). posiada podstawowe wiadomości z historii i budowy instrumentu:
  - nazywa poszczególne części fortepianu;
  - zna klawiaturę, nazwy klawiszy i oktav;
  - zna najbardziej istotne cechy charakterystyczne dla fortepianu (zanikanie dźwięku po uderzeniu, różnice w brzmieniu);
  - dostrzega zależność głośności i długości dźwięku od grubości strun.

- 2) zna podstawowe elementy i pojęcia dotyczące systemu temperowanego:
  - półton, cały ton;
  - interwały;
  - gama majorowa oraz minorowa harmoniczna i melodyczna;
  - gama chromatyczna;
  - trójdźwięki i przewroty;
  - tonacje;
  - transpozycja;
  - koło kwintowe;
  - tonika, subdominanta i dominanta, kadencja;
  - czterodźwięk dominantowy septymowy i nonowy bez prymy.

- 3) zna podstawowe zagadnienia metryczne:
  - wartości nut i pauz, przedłużanie wartości nut przez kropkę, łuk i fermatę;
  - metrum, takt, przedtakt;
  - synkopa;
  - nieregularny podział wartości rytmicznych.

- 4) zna podstawy notacji muzycznej:
  - nutę jako graficzny symbol dźwięku;
  - akoladę, dwie pięciolinie, klucz wiolinowy i basowy;
  - podział na takty, kreskę taktową, podwójną kreskę taktową;
  - krzyżyk, bemol, kasownik, znaki przykluczowe, znaki przygodne, podwójny krzyżyk i bemol,
  - przenośniki oktavowe, zamiany rąk;
  - znak repetycji, volty, da capo al fine;
  - ornamentację – podstawowe oznaczenia: przednutka, tryl, mordent, obiegnik, arpeggio;
  - aplikaturę;
  - oznaczenia dynamiczne, artykulacyjne, agogiczne i interpretacyjne (w tym oznaczenia włoskie).

- 5) rozpoznaje i wskazuje cechy charakterystyczne budowy formalnej utworów, np.: ABA, forma sonatowa, rondo, wariacje, inwencja polifoniczna, etiuda.

6) rozpoznaje i wskazuje cechy charakterystyczne stylu epoki i kompozytora wykonywanych utworów np. technika imitacyjna w polifonii barokowej, faktura homofoniczna w utworach klasycznych, tempo rubato i oddech w romantycznej kantylenie.

2.Podstawy gry na fortepianie.

Uczeń:

1) wydobywa i kształtuje dźwięk odpowiednio do charakteru, dynamiki, rejestru;

2) używa aparatu gry zachowując:

- prawidłową postawę (wysokość, odległość siedzenia, ułożenie nóg);
- swobodę i elastyczność aparatu ruchowego;
- naturalne oparcie ręki w klawiaturze;
- elastyczność przegubu;
- właściwe ułożenie dłoni i palców;
- wyrównaną pracę palców;
- aktywność chwytu czubków palców
- koordynację rąk;
- niezależność pracy rąk i palców.

3) stosuje w praktyce w tempach umiarkowanych podstawowe techniki gry:

- palcową;
- pasażową;
- dwudźwiękową;
- akordową;
- kantylenową.

4) gra różnymi sposobami artykulacji: portato, legato i staccato;

5) w grze na fortepianie prawidłowo realizuje fakturę homofoniczną i polifoniczną zachowując:

- proporcje brzmienia melodii głównej i akompaniamentu;
- słyszenie linearne w polifonii dwugłosowej, załączki trzygłosowości.

6) właściwie posługuje się prawym pedałem: rytmicznym i synkopowanym.

7) prawidłowo gra gamy i pasaże majorowe oraz minorowe harmoniczne i melodyczne do pięciu znaków przykluczowych, odpowiednie do nich pasaże toniczne z przewrotami, pasaże oparte na czterodźwiękach dominanty septymowej i akordach septymowych zmniejszonych bez przewrotów, kadencje i gamy chromatyczne.

8) transponuje od różnych dźwięków proste melodie i inne struktury muzyczne (np. kadencje).

3.Kształtowanie wrażliwości estetycznej i poczucia piękna.

Uczeń:

- interpretuje utwory muzyczne, zgodnie z ich stylem, charakterem i budową formalną zwracając szczególną uwagę na: jakość dźwięku, metrorrytmikę, agogikę, dynamikę, artykulację, frazowanie;
- zgodnie ze stylem wykonuje nieskomplikowane utwory literatury fortepianowej z różnych epok muzycznych: baroku, klasycyzmu, romantyzmu, współczesności (XX i XXI wieku);
- prawidłowo i ze zrozumieniem przedstawia różne formy muzyczne: etiudy, utwory polifoniczne, klasyczny cykl sonatowy (do wyboru np.: sonatinę, sonatę, koncert), utwory kantylenowe, utwory taneczne, utwory ilustracyjne;

- poprawnie wykonuje z pamięci podczas występu publicznego następujący program : dwie etiudy uwzględniające technikę palcową obu rąk i inny problem techniczny, utwór polifoniczny, jedną część sonatiny lub sonaty klasycznej (do wyboru: allegro sonatowe, rondo lub wariacje), utwór dowolny.

4.Samodzielne opracowywanie tekstu muzycznego.

Uczeń:

- 1) samodzielnie odczytuje tekst nutowy w kluczach wiolinowym i basowym, poprawnie realizując od strony techniczno-wykonawczej i interpretacyjno-muzycznej: wysokość dźwięków, aplikaturę, rytm, metrum, tempo, artykulację, dynamikę, frazowanie, pedalizację, charakter muzyczny, interpretację;
- 2) gra a vista łatwe utwory muzyczne w wolnym tempie:
  - posiada orientację przestrzenną na klawiaturze we wszystkich rejestrach bez udziału wzroku;
  - kojarzy zapis nutowy z jego brzmieniem;
  - dokonuje analizy wstępnej utworu;
  - spostrzega i realizuje informacje na pięciolinii i poza nią;
- 3) samodzielnie opracowuje proste utwory dbając o poprawność tekstową.

5.Samodzielna praca nad grą.

Uczeń:

- podczas samodzielnego ćwiczenia świadomie doskonali poprawność wykonawczą zgodnie ze swą wiedzą o technice gry i interpretacji muzycznej;
- koryguje własne błędy podczas tej pracy.

6.Gra zespołowa.

Uczeń grając na 4 ręce, 2 fortepiany lub z innym instrumentalistą:

- wykonuje utwory oryginalne lub transkrypcje oraz akompaniamenty;
- realizuje zapis nutowy zawarty w partyturze;
- dąży do zgodności interpretacji (wspólne tempo, artykulacja, dynamika, frazowanie);
- słyszy całość utworu w czasie wykonywania jednej jego warstwy;
- odpowiedzialnie współpracuje z drugim wykonawcą.

7.Publiczna prezentacja muzyki. Praktyka estradowa

Uczeń:

- posługuje się różnymi sposobami opanowania pamięciowego utworów muzycznych;
- posiada umiejętność koncentracji na zadaniu muzycznym podczas publicznego grania utworów;
- panuje nad tremą podczas publicznych występów muzycznych;
- dokonuje prawidłowej samooceny wykonanych utworów;
- stosuje w praktyce podstawowe elementy obycia estradowego.

Gitara

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1. Wprowadzanie dziecka w świat muzyki.

Uczeń pod kierunkiem nauczyciela rozwija swoje zainteresowania, wrażliwość i wyobraźnię muzyczną oraz naturalną potrzebę ekspresji twórczej. Kształtuje swój smak i gust muzyczny. Poznaje pojęcia i terminy muzyczne, historię gitary, jej budowę i zasady konserwacji.

2. Umiejętności wykonawcze.

Uczeń poznaje podstawy gry na instrumencie, prawidłowe funkcjonowanie aparatu gry, elementy techniki gitarowej oraz środki wyrazu artystycznego, wykorzystuje wiedzę ogólnomuzyczną do zrozumienia i wykonywania granych utworów. Uczeń poznaje notację muzyczną (w tym oznaczenia notacji gitarowej), uczy się odczytywania muzycznego sensu utworu oraz wykonuje a vista nieskomplikowane kompozycje solowe i kameralne. Uczeń poznaje sposoby efektywnej pracy, uczy się systematycznego i świadomego ćwiczenia oraz samodzielnego opracowywania krótkich i łatwych utworów.

3. Publiczna prezentacja.

Uczeń potrafi publicznie prezentować swoje umiejętności, uczy się obycia estradowego, koncentracji oraz sposobów radzenia sobie z tremą. Aktywnie uczestniczy w życiu muzycznym szkoły i środowiska (solista, kameralista, akompaniator). Potrafi współpracować z innymi wykonawcami.

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Wprowadzanie dziecka w świat muzyki.

Uczeń:

- posiada rozwinięte zainteresowania i uzdolnienia muzyczne;
- uczestniczy jako świadomy odbiorca w życiu muzycznym szkoły i w wydarzeniach kulturalnych poza nią;
- świadomie korzysta z nagrań muzycznych i ze źródeł informacji;
- zna podstawy budowy gitary klasycznej, zasady użytkowania, strojenia, wymiany strun i konserwacji instrumentu;
- rozróżnia rodzaje gitar;
- zna historię gitary i muzyki gitarowej w zakresie podstawowym;
- poznaje literaturę gitarową z różnych epok.

2. Umiejętności wykonawcze.

Uczeń:

- posługuje się prawidłowym aparatem gry (postawa, układ rąk, właściwy sposób wydobycia dźwięku);
- dba o właściwy dobór akcesoriów (krzesło, ustawienie pulpitu, oświetlenie oraz wykorzystanie podnóżka, podgitarnika lub poduszki);
- posługuje się metronomem i tunerem lub kamertonem;

- opanował podstawy techniki gry (koordynacja pracy obu rąk, niezależność palców, tłumienie strun, uderzenie tirando i apoyando, gra dwudźwięków, trójdzźwięków czterodźwięków i podstawowych akordów gitarowych, gra naturalnych i sztucznych flażoletów, chwyt barré, gra w pozycjach i zmiany pozycji, realizacja arpeggio, legato, tremolo, rasgueado i podstawowych ozdobników);
- samodzielnie odczytuje tekst nutowy;
- słucha własnej gry;
- dba o jakość dźwięku;
- analizuje własną grę pod kątem zgodności ze wskazówkami nauczyciela, interpretacji i poprawności technicznej;
- świadomie ćwiczy i koryguje własne błędy;
- realizuje oznaczenia dynamiczne i agogiczne;
- z pomocą nauczyciela interpretuje utwory muzyczne zgodnie ze stylem, charakterem i budową formalną, zwracając uwagę na rytm, agogikę, dynamikę, barwę, artykulację i frazowanie;
- gra a vista łatwe utwory solowe i kameralne;
- samodzielnie opracowuje łatwy utwór pod względem techniczno-wykonawczym (aplikatura, frazowanie, dynamika, interpretacja);
- wykorzystuje wiedzę z zakresu przedmiotów ogólnomuzycznych do zrozumienia i wykonywania granych utworów;
- realizuje różne formy muzykowania zespołowego (np. zespoły gitarowe, akompaniament lub zespoły kameralne z udziałem innych instrumentów);
- wykonuje utwory z różnych epok (od Renesansu do muzyki współczesnej), miniatury instrumentalne, formy cykliczne w całości lub wybrane części, opracowane samodzielnie utwory dowolne oraz etiudy o zróżnicowanej problematyce technicznej;
- wykonuje z pamięci wybrane utwory;
- wykonuje gamy C-dur i krzyżkowe do czterech znaków jednogłosowo, w tercjach i sekstach;
- zna podstawowe akordy durowe i mollowe w wyżej wymienionych tonacjach;
- z pomocą nauczyciela planuje swoją pracę domową.

3. Publiczna prezentacja.

Uczeń:

- uczestniczy w publicznych prezentacjach jako solista, kameralista lub akompaniator;
- stosuje powszechnie przyjęte zasady zachowania się na estradzie;
- panuje nad tremą w stopniu umożliwiającym występy przed publicznością;
- nawiązuje kreatywną współpracę z innymi wykonawcami;
- jest otwarty i wrażliwy na potrzeby innych osób;
- dokonuje samooceny swojej prezentacji;
- aktywnie uczestniczy w życiu muzycznym szkoły i środowiska jako wykonawca;
- ma świadomość istnienia praw autorskich.

Gra a vista

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1. Sprawna realizacja zapisu nutowego na instrumencie.

Uczeń wykonuje na instrumencie dostosowane do jego możliwości utwory muzyczne bez uprzedniego ćwiczenia.

2. Łączenie wiedzy teoretycznej z umiejętnościami praktycznymi.

Uczeń wykorzystuje w grze a vista podstawowe umiejętności i wiedzę ogólnomuzyczną.

3. Samodzielne opracowywanie utworów.

Uczeń samodzielnie przygotowuje i wykonuje dostosowane do jego możliwości utwory muzyczne.

4. Rozbudzanie zainteresowania literaturą muzyczną.

Uczeń poznaje w sposób praktyczny literaturę muzyczną spoza opracowywanego aktualnie repertuaru.

5. Przygotowanie do partnerstwa w muzyce.

Uczeń wykorzystuje umiejętność gry a vista w pracy zespołowej.

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Sprawna realizacja zapisu nutowego na instrumencie.

Uczeń:

- dokonuje wstępnej analizy nowego tekstu muzycznego w sposób umożliwiający poprawne wykonanie na instrumencie;
- wykorzystuje w praktyce nawyki wzrokowe, słuchowe i ruchowe, umożliwiające grę z nut;
- wykonuje a vista dostosowane do jego możliwości utwory muzyczne z przestrzeganiem zasad poprawności:
  - o zachowując zgodność z zapisem nutowym,
  - o stosując wszelkie oznaczenia znajdujące się w tekście,
  - o zachowując ciągłość wypowiedzi;
- dostrzega i analizuje usterki pojawiające się podczas wykonywania utworów.

2. Łączenie wiedzy teoretycznej z umiejętnościami praktycznymi.

Uczeń wykonuje a vista na instrumencie dostosowane do jego możliwości utwory muzyczne wykorzystując:

- znajomość notacji muzycznej,
- wiedzę o tonacjach, interwałach i akordach,
- podstawową wiedzę o budowie formalnej utworów.

3. Samodzielne opracowywanie utworów.

Uczeń samodzielnie przygotowuje i wykonuje nowe, wskazane przez nauczyciela lub wybrane przez siebie utwory:

- realizując zapis nutowy w zgodzie z oznaczeniami metrycznymi, dynamicznymi, agogicznymi, artykulacyjnymi i wyrazowymi,
- rozpoznając i realizując zawarty w utworze sens muzyczny,
- stosując wskazówki nauczyciela dotyczące metod pracy nad utworem,
- przekazując własną propozycję interpretacyjną.

4. Rozbudzanie zainteresowania literaturą muzyczną.

Uczeń:

- wyszukuje informacje o literaturze muzycznej w zakresie wskazanym przez nauczyciela;
- zapoznaje się z twórczością kompozytorską w jego specjalności instrumentalnej;
- poznaje, wykonując na instrumencie wybrane, dostosowane do jego możliwości utwory;
- wyraża własne opinie dotyczące poznawanych utworów.

5. Przygotowanie do partnerstwa w muzyce.

Uczeń:

- wykonuje na instrumencie wspólnie z nauczycielem lub innymi uczniami dostosowane do jego możliwości utwory muzyczne bez uprzedniego ćwiczenia;
- samodzielnie przygotowuje, dostosowane do jego możliwości utwory muzyczne oraz wykonuje je na instrumencie wspólnie z nauczycielem lub innymi uczniami;
- skutecznie komunikuje się w pracy zespołowej;
- współdziała w pracy zespołowej w celu osiągnięcia zamierzonego rezultatu.

Harfa celtycka/pedałowa

Cele kształcenia - wymagania ogólne

1. Opanowanie podstawowych umiejętności gry na harfie.

Uczeń nabywa umiejętność przyjmowania odpowiedniej postawy przy instrumencie oraz posługiwania się prawidłowym, naturalnym i swobodnym aparatem gry. Poznaje zasady strojenia i konserwacji instrumentu. Rozwija podstawy techniki instrumentalnej oraz wrażliwość na jakość dźwięku i intonację. Próbuje improwizować proste tematy melodyczne i grać ze słuchu.

2. Przystawianie podstawowej wiedzy teoretycznej dla lepszego opanowania gry na instrumencie.

Uczeń poznaje zasady notacji muzycznej oraz podstawowe terminy i pojęcia niezbędne w odczytaniu i realizacji tekstu muzycznego. Zdobywa podstawową wiedzę dotyczącą budowy i historii instrumentu.

3. Umuzykalnienie i rozbudzenie wrażliwości muzycznej.

Uczeń rozwija muzyczne zainteresowania uczęszczając na koncerty i słuchając nagrań. Uczestniczy w życiu muzycznym szkoły i środowiska. Uczeń rozwija swoją wrażliwość artystyczną.

4. Ukierunkowanie do samodzielnej pracy nad zadanymi problemami.

Uczeń pod kierunkiem nauczyciela poznaje sposoby samodzielnej pracy w zakresie jej organizacji, kontroli i samooceny.

5. Przygotowanie do występów solowych i zespołowych.

Uczeń poznaje zasady występów publicznych w zakresie umiejętności koncentracji, prezentacji estradowej, współpracy z innymi instrumentalistami oraz w zakresie dzielenia się swoją wrażliwością artystyczną.

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Opanowanie podstawowych umiejętności gry na harfie.

Uczeń:

- używa aparatu gry w sposób prawidłowy, naturalny i swobodny;
- przyswaja dobre nawyki siedzenia przy instrumencie będące gwarantem zdrowego rozwoju i dobrej techniki gry;
- posługuje się podstawową techniką harfową pozwalającą na wykonywanie zadawanych utworów;
- potrafi nastroić harfę używając elektronicznego aparatu do strojenia instrumentu;
- samodzielnie ustawia odpowiednie haczyki lub pedały przed oraz w trakcie wykonywania utworu;
- dobrze odczytuje zapis muzyczny od strony melodyki, harmonii, rytmiki i frazowania;
- prawidłowo wykonuje zawarte w utworze oznaczenia artykulacyjne oraz typowe dla harfy wybrane efekty brzmieniowe, takie jak: glissanda, flażolety, arpeggia, dźwięki ksylofonowe, zarywanie strun paznokciami, wykonywanie efektów perkusyjnych;
- prawidłowo interpretuje utwór;
- wykonując utwór dba o piękno dźwięku oraz intonację;
- pracuje w sposób pozwalający na usprawnienie pamięci;
- potrafi zagrać ze słuchu nieskomplikowane melodie;
- aranżuje łatwe utwory do celów muzykowania zespołowego;
- zapoznaje się z techniką pedałową harfy koncertowej i uczy się wrażliwości na zmiany chromatyczne poszczególnych dźwięków, kojarząc to zarazem ze zmianami harmonicznymi w przebiegu utworu, jak i z działaniem mechanizmu pedałowego.

2. Przystawanie podstawowej wiedzy teoretycznej dla lepszego opanowania gry na instrumencie.

Uczeń:

- dysponuje elementarną wiedzą w zakresie historii harfy oraz jej budowy (umie nazwać poszczególne, najważniejsze części instrumentu);
- zna notację w kluczu wiolinowym i basowym;

- zna terminy w zakresie melodyki, frazowania, rytmiki, artykulacji, dynamiki i agogiki oraz podstawowych harfowych efektów brzmieniowych;
- rozpoznaje formę, prostą harmonię, stylistykę i przynależność do epok utworów, które wykonuje;
- zna i stosuje zasady prawidłowego wydobywania i kształtowania dźwięku.

3. Umuzycznienie i rozbudzenie wrażliwości muzycznej.

Uczeń:

- wykazuje radość z obcowania z instrumentem i muzyką oraz rozwija swoją muzyczną wrażliwość;
- umuzycznia się poprzez granie w duetach i większych zespołach;
- czynnie uczestniczy w życiu muzycznym szkoły;
- uczęszcza na koncerty w szkole i poza nią;
- potrafi określić własne preferencje repertuarowe i brzmieniowe;
- rozwija zainteresowania muzyczne poprzez wyszukiwanie ciekawych nagrań;
- odróżnia i nazywa podstawowe gatunki muzyki, takie jak: muzyka klasyczna, folklorystyczna, popularna i jazzowa.

4. Ukierunkowanie do samodzielnej pracy nad zadanymi problemami.

Uczeń:

- rozpoznaje i koryguje błędy;
- dostosowuje metodę ćwiczenia do sposobu rozwiązania występującego problemu technicznego, stosując wskazówki nauczyciela i respektując wymagania tekstu;
- opracowuje plan pracy uwzględniając ćwiczenie na instrumencie w harmonogramie dnia;
- ocenia efekty własnej pracy;
- dba o prawidłowe warunki pracy (materiały nutowe, ustawienie harfy, stołka i pulpitu).

5. Przygotowanie do występów solowych i zespołowych.

Uczeń:

- koncentruje się przed występem i podczas niego;
- przygotowuje harfę do występu poprzez prawidłowe jej nastrojenie;
- wykazuje się znajomością elementów obycia estradowego w zakresie stroju i zachowania na scenie
- w prezentacji estradowej potrafi wykorzystać swoją wyobraźnię muzyczną i wrażliwość;
- wyzwala w sobie radość grania;
- wykazuje się umiejętnością słuchania drugiego głosu podczas grania w duetach;
- chętnie bierze udział w popisach i audycjach muzycznych;
- umie zachować się jako słuchacz.

Klarnet

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1. Rozbudzenie zainteresowania muzyką.

Uczeń chętnie uczestniczy w życiu muzycznym i kulturalnym. Rozwija uzdolnienia muzyczne stosownie do wieku i predyspozycji. Zdobywa wiedzę o muzyce.

2. Opanowanie podstaw gry na instrumencie.

Uczeń zna i w prawidłowy sposób wykorzystuje w praktyce możliwości techniczne instrumentu.

3. Wykorzystanie nabytej wiedzy i umiejętności w praktyce.

Uczeń realizuje indywidualnie i zespołowo projekty w zakresie swojej specjalności.

4. Czynne uczestnictwo w życiu muzycznym.

Uczeń posiada niezbędne umiejętności w zakresie występów publicznych.

5. Przygotowanie do dalszej edukacji muzycznej.

Uczeń jest przygotowany do kontynuacji nauki w szkole muzycznej II st. oraz do świadomego odbioru muzyki.

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Rozbudzenie zainteresowania muzyką.

Uczeń:

- uczęszcza na koncerty;
- interesuje się kulturą;
- zna podstawową literaturę swojego instrumentu;
- zna w stopniu podstawowym historię i przynależność swojego instrumentu;
- gra zaplanowane przez pedagoga (z uwzględnieniem własnych upodobań) utwory o zróżnicowanym charakterze;
- czerpie przyjemność z muzykowania zespołowego ucząc się jednocześnie współpracy i odpowiedzialności;
- zna i stosuje podstawowe pojęcia i terminy muzyczne w szczególności: dźwięk, melodia, harmonia, rytm, agogika, metrum, artykulacja, dynamika, tonacja, gama, pasaż, akord;
- pod kierunkiem nauczyciela wykorzystuje poznaną wiedzę na temat epok, stylów i kompozytorów w pracy nad utworami oraz podczas rozmów o muzyce.

2. Opanowanie podstaw gry na instrumencie.

Uczeń:

- zna budowę i zasady konserwacji instrumentu;
- samodzielnie składa i rozkłada instrument;
- samodzielnie dobiera, oznacza i zmienia stroik, przymocowuje go ligaturą do ustnika;
- opanował podstawy techniki oddychania i zadęcia dające bazę do dalszego rozwoju;

- kontroluje i właściwie prowadzi strumień powietrza;
- utrzymuje właściwą postawę ciała podczas gry, trzyma instrument pod odpowiednim kątem oraz poprawnie układa ręce i palce;
- zna i stosuje podstawowe rodzaje artykulacji w szczególności legato, non-legato;
- zna i stosuje podstawowe określenia dynamiczne takie jak: piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, crescendo, decrescendo;
- prawidłowo odczytuje i realizuje oznaczenia tempa;
- odczytuje i realizuje struktury rytmiczne w wykonywanych utworach;
- posiada umiejętność samodzielnego strojenia instrumentu oraz dba o dobrą intonację;
- osiągnął podstawowy stopień biegłości palcowej;
- zna zasady notacji muzycznej;
- dba o estetykę wykonania, jest wrażliwy na jakość dźwięku.

3.Wykorzystanie nabytej wiedzy i umiejętności w praktyce.

Uczeń:

- samodzielnie i bezbłędnie odczytuje łatwy, dostosowany do jego możliwości tekst nutowy z uwzględnieniem metroritmiki, dynamiki i agogiki;
- pod kierunkiem pedagoga interpretuje utwory zgodnie z kanonami stylu i formy muzycznej, wyraża emocje i charakter utworu;
- samodzielnie i efektywnie ćwiczy, koryguje własne błędy;
- poprawnie wykonuje z pamięci wyznaczoną przez pedagoga partię materiału;
- jest przygotowany do gry z akompaniamentem i w zespołach kameralnych;
- czerpie przyjemność z muzykowania zespołowego ucząc się jednocześnie współpracy i odpowiedzialności.

4.Czynne uczestnictwo w życiu muzycznym.

Uczeń:

- odpowiedzialnie i świadomie przygotowuje się do występów publicznych;
- stosownie zachowuje się na estradzie: odpowiedni strój, wejście i zejście z estrady, ukłon;
- posiada umiejętność koncentrowania się przed i podczas gry przed publicznością;
- zna i stosuje sposoby radzenia sobie z tremą;
- dokonuje prawidłowej analizy własnej gry;
- chętnie bierze udział w popisach szkolnych i koncertach okolicznościowych.

5.Przygotowanie do dalszej edukacji muzycznej.

Uczeń:

- posiada predyspozycje do dalszego kształcenia;
- wykazuje zainteresowanie grą na instrumencie;
- zrealizował przewidziane dla niego przez pedagoga zadania techniczno-wykonawcze w stopniu umożliwiającym mu dalsze kształcenie;
- umiejętności i wiedzę zdobytą w procesie kształcenia w szkole muzycznej I stopnia wykorzystuje w dalszym kształtowaniu swojej osobowości;
- znajduje przyjemność w uczestniczeniu w życiu kulturalnym.

Klawesyn – instrument dodatkowy

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1. Opanowanie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.

Uczeń kształci bazowe elementy aparatu gry oraz podstawy techniki klawesynowej.

2. Zapoznanie z teoretycznymi podstawami gry na instrumencie.

Uczeń poznaje budowę klawesynu, zasady notacji i pojęcia niezbędne w odczytaniu i realizacji tekstu muzycznego.

3. Umuzycznienie i rozbudzenie wrażliwości muzycznej.

Uczeń rozwija zainteresowania muzyczne poprzez pracę nad interpretacją utworów oraz uczestniczenie w życiu kulturalnym.

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Opanowanie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.

Uczeń:

- prezentuje właściwą postawę podczas gry na instrumencie;
- dysponuje prawidłowym aparatem gry z dobrą korelacją lewej i prawej ręki;
- realizuje zaplanowaną artykulację i ornamentację.

2. Zapoznanie z teoretycznymi podstawami gry na instrumencie.

Uczeń:

- korzysta z wiedzy z zakresu obsługi klawesynu;
- zna podstawowe zasady notacji muzyki klawesynowej;
- rozumie znaczenie podstawowych pojęć muzycznych.

3. Umuzycznienie i rozbudzenie wrażliwości muzycznej.

Uczeń:

- interpretuje utwór zgodnie z zawartą w nim treścią muzyczną i stylem;
- biernie i czynnie uczestniczy w życiu kulturalnym.

Klawesyn – instrument główny

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1. Opanowanie gry na instrumencie, kształtowanie wrażliwości muzycznej, praktyczne wykorzystanie wiedzy teoretycznej.

Uczeń kształci bazowe elementy aparatu gry oraz podstawy analizy i interpretacji materiału muzycznego.

2. Nabycie podstawowej wiedzy dotyczącej przedmiotu z uwzględnieniem kontekstu historyczno-estetycznego.

Uczeń poznaje budowę klawesynu i jego obsługę oraz reprezentatywne utwory z podstawowego repertuaru klawesynowego skomponowane w różnych stylach.

3. Rozwinięcie kompetencji społecznych oraz wykształcenie potrzeby aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym.

Uczeń postępuje zgodnie z zasadami etyki, poznaje zasady komunikacji interpersonalnej. Uczestniczy w życiu kulturalnym.

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Opanowanie gry na instrumencie, kształtowanie wrażliwości muzycznej, praktyczne wykorzystanie wiedzy teoretycznej.

Uczeń:

- prezentuje właściwą postawę podczas gry na instrumencie;
- dysponuje prawidłowym aparatem gry z dobrą korelacją lewej i prawej ręki oraz podstawową biegłością palcową;
- posługuje się zróżnicowanymi rodzajami artykulacji adekwatnymi do zawartych w utworze myśli muzycznych;
- prawidłowo odczytuje prosty tekst muzyczny, określa i interpretuje zawartą w nim ekspresję;
- starannie realizuje zaplanowaną ornamentację;
- wdraża różne formy zapamiętywania utworów;
- wykonuje a vista proste utwory;
- samodzielnie opracowuje proste utwory;
- dysponuje repertuarem obejmującym zróżnicowane formy i style, w tym proste formy taneczne, polifoniczne i sonaty wczesnoklasyczne;
- wykonuje proste utwory w różnych formach muzykowania zespołowego.

2. Nabycie podstawowej wiedzy dotyczącej przedmiotu z uwzględnieniem kontekstu historyczno-estetycznego.

Uczeń:

- wymienia podstawowe cechy form i gatunków repertuaru klawesynowego;
- definiuje ogólny plan konstrukcyjny wykonywanego utworu, zna zasady akcentowania, wskazuje myśli muzyczne;
- korzysta z wiedzy z zakresu obsługi klawesynu;
- pozyskuje zalecane materiały i wiedzę ze zbiorów bibliotecznych i multimedialnych;
- rozróżnia terminy muzyczne.

3. Rozwinięcie kompetencji społecznych oraz wykształcenie potrzeby aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym.

Uczeń:

- postępuje zgodnie z uniwersalnymi standardami etyki;
- dba o kulturalne, zgodne z normami społecznymi zachowanie;
- jest zdolny do samodzielnej i dobrze zorganizowanej pracy;
- jest zdolny do pracy zespołowej oraz do współpracy w grupie i na rzecz grupy;
- prezentuje obycie estradowe oraz umiejętność krytycznej oceny własnej prezentacji;
- korzysta z zasobów kultury w różnych dziedzinach sztuki poprzez bierne i czynne w nich uczestnictwo.

Kontrabas

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1. Umuzycznienie i rozbudzenie wrażliwości muzycznej.

Uczeń rozwija muzyczne zainteresowania uczęszczając na koncerty i słuchając nagrań. Uczestniczy w życiu muzycznym szkoły i środowiska.

2. Zapoznanie z teoretycznymi podstawami gry na instrumencie.

Uczeń poznaje zasady notacji oraz podstawowe terminy i pojęcia niezbędne w odczytaniu i realizacji tekstu muzycznego. Zdobywa wiedzę dotyczącą historii, budowy instrumentu oraz zasad jego konserwacji.

3. Opanowanie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.

Uczeń nabywa umiejętność przyjmowania odpowiedniej postawy podczas gry na instrumencie oraz posługiwania się prawidłowym aparatem gry. Poznaje zasady strojenia instrumentu. Rozwija podstawy techniki instrumentalnej oraz wrażliwość na jakość dźwięku i intonację. Próbuje improwizować proste tematy melodyczne i grać ze słuchu.

4. Ukierunkowanie do samodzielnej pracy nad zadanymi problemami.

Uczeń, pod kierunkiem nauczyciela, poznaje sposoby samodzielnej pracy w zakresie jej organizacji, stosowania odpowiednich technik oraz nabywa umiejętność kontrolowania własnej gry i samooceny.

5. Przygotowanie do występów solowych i zespołowych.

Uczeń poznaje zasady występów publicznych w zakresie umiejętności koncentracji, prezentacji estradowej oraz współpracy z akompaniatorem i innymi instrumentalistami w ramach zespołu kameralnego i orkiestry.

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Umuzycznienie i rozbudzenie wrażliwości muzycznej.

Uczeń:

- uczestniczy w życiu muzycznym swojej szkoły i środowiska (koncerty, audycje, uroczystości itp.) – występy solowe i różne formy muzykowania zespołowego;
- korzysta z dostępnych dóbr kultury;
- zna podstawowe gatunki muzyki;
- przestrzega zasad dobrego wychowania;
- rozwija swoje muzyczne zainteresowania: uczęszcza na koncerty, słucha nagrań, poznaje wybrane pozycje literatury kontrabasowej;
- poznaje i szanuje dziedzictwo kulturowe swojego i innych narodów.

2.Zapoznanie z teoretycznymi podstawami gry na instrumencie.

Uczeń:

- zna i stosuje podstawowe terminy i pojęcia muzyczne;
- zna zapis nutowy z uwzględnieniem nazw strun, oznaczeniem pozycji, aplikatury, kierunków smyczka, oznaczeń dynamicznych i artykulacyjnych;
- wykorzystuje wiedzę ogólnomuzyczną w działaniach praktycznych;
- zna budowę gam durowych i molowych oraz pasaży (do 4 znaków przykluczowych);
- zna w stopniu podstawowym historię, budowę oraz zasady konserwacji kontrabasu i smyczka, a także ich bezpiecznego przenoszenia i transportu;
- stosuje wybrane elementy technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

3.Opanowanie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.

Uczeń:

- przyjmuje prawidłową postawę podczas gry na instrumencie (postawa stojąca, postawa siedząca);
- dysponuje poprawnym aparatem gry;
- jest wrażliwy na jakość dźwięku, intonacji i rytmu;
- opanował niezbędny zakres wiedzy dotyczący publicznej prezentacji utworów;
- prezentuje opanowanie podstaw techniki gry z uwzględnieniem właściwego podziału smyczka (gra całym smyczkiem oraz jego poszczególnymi częściami);
- operuje podstawowymi sposobami artykulacji : detachè, martelè, portato, legato, staccato i pizzicato;
- gra w pozycjach „szyjkowych” (bez użycia kciuka);
- w stopniu podstawowym postępuje się właściwą agogiką i dynamiką;
- czyni próby wibracji w stopniu pozwalającym na swobodne jej stosowanie;
- samodzielnie stroi instrument;
- zna i wykorzystuje w swojej grze flażolety naturalne;
- zna i stosuje podstawowe elementy frazowania;
- czyta nuty a’vista w stopniu pozwalającym na zagranie prostych melodii.

4.Ukierunkowanie do samodzielnej pracy nad zadanymi problemami.

Uczeń:

- realizuje wskazówki nauczyciela podczas pracy nad utworem;

- zna i wykorzystuje techniki samodzielnego ćwiczenia;
- świadomie i systematycznie ćwiczy oraz koryguje własne błędy;
- samodzielnie odczytuje prosty tekst nutowy;
- kontroluje jakość dźwięku, intonację i rytm.

5. Przygotowanie do występów solowych i zespołowych.

Uczeń:

- rozumie potrzebę współdziałania w zespole;
- dysponuje praktyką estradową;
- zna i stosuje zasady savoir-vivru estradowego;
- wykorzystuje elementy „zabaw dydaktycznych” do rozwoju techniki instrumentalnej;
- wykazuje umiejętność pamięciowego opanowania części repertuaru;
- współpracuje: z akompaniatorem, w ramach zespołu kameralnego i orkiestry;
- dostrzega wartości płynące z muzykowania zespołowego.

Kształcenie słuchu i audycje muzyczne

Cele kształcenia-wymagania ogólne

1. Rozwijanie słuchu muzycznego.

Uczeń rozwija umiejętności słuchowego rozpoznawania struktur melodycznych, metrycznych i harmonicznym oraz zmian w zakresie elementów i budowy dzieła muzycznego. Wyodrębnia z przebiegu muzycznego poznane struktury, rozróżnia zjawiska muzyczne.

2. Rozwijanie umiejętności czytania nut głosem.

Uczeń odtwarza głosem zapisany tekst nutowy na podstawie znajomości notacji muzycznej oraz wykształconych wyobrażeń słuchowych (kierunek melodii, brzmienie poszczególnych interwałów, relacje czasowe), stosuje właściwą emisję głosu, zwraca uwagę na intonację.

3. Kształcenie ekspresji muzycznej.

Uczeń rozwija wyobraźnię i wrażliwość muzyczną, potrafi wypowiadać się poprzez muzykę, kształtuje twórczą postawę wobec stawianych zadań.

4. Posiadanie podstawowej wiedzy z zakresu teorii muzyki.

Uczeń posługuje się właściwą terminologią muzyczną, rozumie podstawowe pojęcia i oznaczenia muzyczne, zauważa oraz potrafi budować i określać poznane struktury.

5. Rozbudzanie zainteresowania literaturą muzyczną.

Uczeń zapoznaje się z różnorodną literaturą muzyczną, opisuje dzieło posługując się terminologią muzyczną. Nabywa umiejętność świadomego odbioru muzyki i jej wartościowania. Wyraża własne opinie dotyczące słuchanych utworów.

6. Wykorzystanie w praktyce posiadanej wiedzy i umiejętności.

Uczeń korzysta ze zdobytych umiejętności w realizacji innych przedmiotów muzycznych, zauważa korelację między zagadnieniami łączącymi przedmioty.

Szczegółowe efekty kształcenia.

1. Rozwijanie słuchu muzycznego.

Uczeń :

a) rozpoznaje:

- struktury melodyczne: skalę majorową (odmiana naturalna) i minorową (odmiana naturalna, harmoniczna i dorycka), interwały proste gamowłaściwe i w oderwaniu od tonacji, trójdźwięki majorowe, minorowe, zmniejszone i zwiększone w postaci zasadniczej, dominantę septymową w postaci zasadniczej z rozwiązaniem, progresję, dźwięki obce w melodii. Zagadnienia realizowane są w tonacjach do trzech znaków przykluczowych;
- struktury harmoniczne: interwały proste gamowłaściwe i w oderwaniu od tonacji, trójdźwięki majorowe, minorowe, zwiększone i zmniejszone w postaci zasadniczej, triadę harmoniczną w majorze naturalnym i minorze harmonicznym, dominantę septymową w postaci zasadniczej z rozwiązaniem. Zagadnienia realizowane są w tonacjach do trzech znaków przykluczowych;
- struktury metryczne: wartości rytmiczne, grupy rytmiczne regularne oraz triolę, takty ćwierćnutowe (2/4, 3/4, 4/4) i ósemkowe (3/8, 6/8), synkopę, przedtakt, fermatę;
- elementy dzieła muzycznego, jego budowę formalną i fakturę;
- polskie tańce narodowe;
- brzmienie instrumentów muzycznych z uwzględnieniem instrumentów, na których grają uczniowie danej szkoły;
- podstawowe rodzaje głosu ludzkiego.

b) zapisuje, uzupełnia i koryguje przebiegi melodyczne, rytmiczne i melodyczno-rytmiczne jednogłosowe (dyktanda, ćwiczenia solfeżowe, przykłady z literatury muzycznej oraz z repertuaru uczniowskiego);

c) zapamiętuje motywy melodyczne i rytmiczne, fragmenty piosenek i utworów muzycznych.

2. Rozwijanie umiejętności czytania nut głosem.

Uczeń realizuje głosem z nut:

- nierytmizowane następstwa dźwięków różnej wysokości;
- proste motywy i melodie oparte o poznane struktury interwałowe i harmoniczne;
- przebiegi rytmiczne;
- melodie z akompaniamentem drugiej osoby.

Zagadnienia realizowane są następującymi sposobami: solmizacją, literowo, stopniami gamy, tataizacją, z tekstem.

3. Kształcenie ekspresji muzycznej.

Uczeń:

- tworzy własne wypowiedzi muzyczne (improwizuje głosem i na instrumentach, komponuje miniatury muzyczne);
- odczytuje i realizuje zapisany tekst muzyczny, zgodnie z zawartymi oznaczeniami wykonawczymi i wskazówkami interpretacyjnymi;
- aktywnie słucha muzyki, wykorzystując proste formy ruchu z uwzględnieniem taktowania.

4. Posiadanie podstawowej wiedzy z zakresu teorii muzyki.

Uczeń stosuje:

- zasady notacji i kaligrafii muzycznej, dotyczące zapisu pojedynczych dźwięków i współbrzmień w kluczach wiolinowym i basowym, na pięciolinii oraz na liniach dodanych dolnych i górnych, symboli interwałów i akordów, wartości rytmicznych nut i pauz, grup rytmicznych, kropki przy nucie, fermaty, łuków, znaków przykluczowych, znaków chromatycznych pojedynczych, przenośników oktaowych, transpozycji, znaków zakończenia utworu i innych skrótów pisowni muzycznej;
- solmizacyjne i literowe nazwy dźwięków, odpowiadających stopniom gamy w poznanych tonacjach, nazwy oktaów w zakresie $C - c^3$;
- terminologię, związaną z pokrewieństwem gam (równoległość, jednoimienność, koło kwintowe) w zakresie poznanych tonacji;
- zasady budowy poznanych struktur melodycznych, harmonicznycch i metrycznych.

5. Rozbudzanie zainteresowania literaturą muzyczną.

Uczeń:

a) opisuje prostymi określeniami usłyszane przykłady muzyczne, stosując podstawowe pojęcia z zakresu:

- elementów dzieła muzycznego (rytmiki, melodyki, harmoniki, artykulacji, agogiki, dynamiki, kolorystyki);
- budowy formalnej (w oparciu o budowę okresową i ewolucyjną);
- faktury utworu (monofonia, polifonia, homofonia).

b) określa na przykładach muzycznych cechy polskich tańców narodowych i cechy muzyki ludowej.

c) wymienia i ogólnie charakteryzuje:

- epoki (barok, klasycyzm, romantyzm, muzykę XX i XXI wieku), kompozytorów je reprezentujących (przynajmniej po jednym);
- zawody związane z muzyką, w tym: wykonawca instrumentalista i wokalista, kompozytor, dyrygent, lutnik, reżyser dźwięku;
- najpopularniejsze wydarzenia muzyczne (np. festiwale, konkursy).

d) potrafi korzystać ze wskazanych tradycyjnych i multimedialnych zbiorów literatury muzycznej, oprogramowania komputerowego wspomagającego naukę i rozwój kompetencji muzycznych.

6. Wykorzystanie w praktyce posiadanej wiedzy i umiejętności.

Uczeń:

- stosuje elementy języka muzycznego w wypowiedziach ustnych i pisemnych w zakresie zdobytej wiedzy i umiejętności;
- zauważa, odczytuje i wykonuje poznane struktury melodyczne, harmoniczne i metryczne;
- opisuje dzieło muzyczne;
- wykorzystuje zdobytą wiedzę i umiejętności w realizacji innych przedmiotów, zwłaszcza instrumentu głównego.

Obój

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1. Rozbudzenie zainteresowania muzyką.

Uczeń chętnie uczestniczy w życiu muzycznym i kulturalnym. Rozwija uzdolnienia muzyczne stosownie do wieku i predyspozycji. Zdobycie wiedzy o muzyce.

2. Opanowanie podstaw gry na instrumencie.

Uczeń zna i w prawidłowy sposób wykorzystuje w praktyce możliwości techniczne instrumentu.

3. Wykorzystanie nabytej wiedzy i umiejętności w praktyce.

Uczeń realizuje indywidualnie i zespołowo projekty w zakresie swojej specjalności.

4. Czynne uczestnictwo w życiu muzycznym.

Uczeń posiada niezbędne umiejętności w zakresie występów publicznych.

5. Przygotowanie do dalszej edukacji muzycznej.

Uczeń jest przygotowany do kontynuacji nauki w szkole muzycznej II st. oraz do świadomego odbioru muzyki.

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Rozbudzenie zainteresowania muzyką.

Uczeń:

- uczęszcza na koncerty;
- interesuje się kulturą;
- zna podstawową literaturę swojego instrumentu;
- zna w stopniu podstawowym historię swojego instrumentu;
- gra zaplanowane przez pedagoga (z uwzględnieniem własnych upodobań) utwory o zróżnicowanym charakterze;
- czerpie przyjemność z muzykowania zespołowego ucząc się jednocześnie współpracy i odpowiedzialności;
- zna i stosuje podstawowe pojęcia i terminy muzyczne w szczególności: dźwięk, melodia, harmonia, rytm, agogika, metrum, artykulacja, dynamika, tonacja, gama, pasaż, akord;
- wykorzystuje poznaną wiedzę na temat epok, stylów i kompozytorów w pracy nad utworami oraz podczas rozmów o muzyce.

2. Opanowanie podstaw gry na instrumencie

Uczeń:

- zna budowę i zasady konserwacji instrumentu;
- samodzielnie składa i rozkłada instrument;
- dba o swoje stroiki;
- właściwie posługuje się techniką oddychania i zadęcia;
- kontroluje i właściwie prowadzi strumień powietrza;
- utrzymuje właściwą postawę ciała podczas gry, trzyma instrument pod odpowiednim kątem oraz poprawnie układa ręce i palce;
- zna i stosuje podstawowe rodzaje artykulacji ; w szczególności legato, non-legato;
- zna i stosuje podstawowe określenia dynamiczne takie jak: piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, crescendo, decrescendo;
- prawidłowo odczytuje i realizuje oznaczenia tempa;
- odczytuje i realizuje struktury rytmiczne w wykonywanych utworach;
- samodzielnie stroi instrument oraz dba o dobrą intonację;
- osiągnął podstawowy stopień biegłości palcowej;
- zna zasady notacji muzycznej;
- dba o estetykę wykonania, jest wrażliwy na jakość dźwięku;

3. Wykorzystanie nabytej wiedzy i umiejętności w praktyce.

Uczeń:

- samodzielnie i bezbłędnie odczytuje łatwy, dostosowany do swoich możliwości tekst nutowy z uwzględnieniem metroritmiki, dynamiki i agogiki;
- pod kierunkiem pedagoga interpretuje utwory zgodnie z kanonami stylu i formy muzycznej, wyraża emocje i charakter utworu;
- samodzielnie i efektywnie ćwiczy, koryguje własne błędy;
- poprawnie wykonuje z pamięci wyznaczoną przez pedagoga partię materiału;
- jest przygotowany do gry z akompaniamentem i w zespołach kameralnych;
- czerpie przyjemność z muzykowania zespołowego ucząc się jednocześnie współpracy i odpowiedzialności za poziom wykonywanych utworów.

4.Czynne uczestnictwo w życiu muzycznym.

Uczeń:

- odpowiedzialnie i świadomie przygotowuje się do występów publicznych;
- stosownie zachowuje się na estradzie: odpowiedni strój, wejście i zejście z estrady, ukłon;
- koncentruje się przed i podczas gry przed publicznością;
- zna i stosuje sposoby radzenia sobie z tremą;
- dokonuje prawidłowej analizy własnej gry;
- chętnie bierze udział w popisach szkolnych i koncertach.

5.Przygotowanie do dalszej edukacji muzycznej.

Uczeń:

- nabył wystarczające umiejętności i wiedzę pozwalające na kontynuowanie nauki w szkole muzycznej II stopnia i rozwój swojej osobowości muzycznej;
- wykazuje zainteresowanie grą na instrumencie;
- zrealizował zadania techniczno- wykonawcze przewidziane dla niego przez pedagoga;
- jest zainteresowany uczestniczeniem w życiu muzycznym i kulturalnym.

Organy

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1.Opanowanie wiedzy ogólnomuzycznej.

Uczeń poznaje elementy notacji muzycznej, obsługi i działania organów oraz zaznajamia się z terminami muzycznymi dotyczącymi elementów dzieła muzycznego.

2.Umuzykalnianie i rozwój zainteresowań muzycznych.

Uczeń rozwija pasję interesowania się życiem muzycznym /koncerty, płyty, filmy, nagrania/.

3.Zdobycie podstawowych umiejętności gry na organach.

Uczeń nabywa umiejętność przyjmowania odpowiedniej postawy podczas gry na instrumencie oraz posługiwania się prawidłowym aparatem gry.

4.Ukierunkowanie do samodzielnej pracy nad zadanymi problemami.

Uczeń, pod kierunkiem nauczyciela nabywa umiejętności ćwiczenia oraz interpretacji utworów muzycznych.

5.Prezentowanie muzyki.

Uczeń odczuwa satysfakcję i radość z możliwości występu publicznego oraz nabywa umiejętności koncentracji podczas prezentacji estradowej.

Szczegółowe efekty kształcenia

1.Opanowanie wiedzy ogólnomuzycznej.

Uczeń:

- posiada ogólną znajomość pojęć i terminów muzycznych w zakresie: melodyki, rytmiki, dynamiki, agogiki i artykulacji;
- posługuje się wiedzą z zakresu notacji w kluczu wiolinowym i basowym;
- korzysta z wiedzy ogólnomuzycznej w praktyce wykonawczej /potrafi odpowiednio odczytać i zastosować w grze oznaczenia rytmiczne, dynamiczne, agogiczne i artykulacyjne/;
- dysponuje podstawowymi wiadomościami z zakresu budowy, działania oraz obsługi organów.

2.Umuzycznianie i rozwój zainteresowań muzycznych.

Uczeń:

- uczestniczy w różnych przejawach życia kulturalnego, w szczególności w audycjach klasowych, koncertach szkolnych, konkursach i innych imprezach muzycznych;
- poznaje zasoby literatury muzycznej za pomocą technik multimedialnych.

3.Zdobycie podstawowych umiejętności gry na organach.

Uczeń:

- przyswaja nawyki dotyczące prawidłowej postawy /dobre ułożenie rąk na manuale i nóg na klawiaturze pedałowej/;
- posługuje się techniką gry organowej /manualowej, pedałowej i wzajemnej ich korelacji/ oraz umie grać różnymi sposobami artykulacji utwory dostosowane do aktualnych możliwości;
- wykorzystuje technikę zawartą w utworach fortepianowych o zróżnicowanych formach do doskonalenia umiejętności gry na organach.

4.Ukierunkowanie do samodzielnej pracy nad zadanymi problemami.

Uczeń:

- stosuje się do zaleceń nauczyciela i organizuje swoje ćwiczenia w sposób przemyślany;
- ma świadomość potrzeby systematycznej pracy dla osiągnięcia wyznaczonych celów;
- odczytuje wskazówki i zalecenia nauczyciela i stosuje je w praktyce.

5.Prezentowanie muzyki.

Uczeń:

- chętnie prezentuje przygotowane utwory publicznie;

- wykazuje odpowiedni poziom koncentracji, potrzebny do ich wykonywania;
- zna i stosuje zasady dotyczące występu publicznego /strój, zachowanie/.

Orkiestra

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1. Nabycie zamiłowania do muzykowania w orkiestrze oraz zespołowej prezentacji publicznej.

Uczeń zdobywa i rozwija umiejętności gry w orkiestrze i pracy w grupie, oraz osiąga satysfakcję z powierzonych i zrealizowanych zadań artystycznych.

2. Wprowadzenie ucznia do pracy w orkiestrze.

Uczeń nabywa kompetencje i umiejętności pozwalające na grę w orkiestrze oraz wykorzystuje w niej umiejętności zdobyte w trakcie nauki innych przedmiotów muzycznych.

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Nabycie zamiłowania do muzykowania w orkiestrze oraz zespołowej prezentacji publicznej.

Uczeń:

- ma świadomość roli jaką pełni instrumentalista w zespole;
- wykazuje dyscyplinę artystyczną i ogólnowychowawczą;
- ma poczucie koleżeństwa, systematyczności, punktualności, cierpliwości, wytrwałości;
- uczestniczy w prezentacjach zespołu;
- posiada umiejętność koncentrowania się i pokonywania tremy;
- dba o wygląd sceniczny zespołu, zgodny z obowiązującymi normami;
- osiąga satysfakcję ze wspólnego muzykowania;
- czerpie radość z kontaktu z muzyką.

2. Wprowadzenie ucznia do pracy w orkiestrze.

Uczeń:

- zna notację muzyczną, a w szczególności podział wartości nut i pauz, metrum, wysokości dźwięków, znaki chromatyczne, posiada orientację dotyczącą współzależności głosów w utworach;
- czyta nuty ze zrozumieniem w zakresie umożliwiającym wykonanie „a vista” nieskomplikowanych utworów muzycznych o prostej fakturze, granych w wolnych tempach;
- posiada podstawowe umiejętności w zakresie techniki gry na instrumencie;
- wykorzystuje w grze podstawowe dla swojego instrumentu sposoby artykulacji, agogiki, dynamiki oraz frazowania;
- samodzielnie stroi swój instrument i dba o prawidłową intonację;
- ma wykształcony nawyk przyjmowania prawidłowej postawy (siedzącej lub stojącej) podczas gry;

- dba o puls, swobodę ruchu oraz odpowiednią koncentrację podczas pracy w zespole;
- dba o estetyczną barwę dźwięku podczas gry;
- samodzielnie przygotowuje swoje miejsce do pracy podczas zajęć, koryguje swoje błędy słuchając pozostałych członków zespołu;
- jest właściwie wyposażony do pracy w orkiestrze;
- samodzielnie notuje w nutach uwagi nauczyciela prowadzącego zajęcia;
- wykorzystuje do prezentacji muzycznej technologię informacyjną i komunikacyjną w zakresie wskazanym przez nauczyciela (np. realizuje nagrania na nośnikach muzycznych);
- dokonuje właściwej samooceny wykonywanego utworu i korekty własnych błędów;
- pracuje w zespole nad zadaniami wyznaczonymi przez nauczyciela;
- wykazuje gotowość do występów.

Perkusja

Cele kształcenia - wymagania ogólne

1. Wiedza teoretyczna związana z nauką gry na instrumencie.

Uczeń posiada podstawy teoretyczne pomocne w realizacji zadań edukacyjnych oraz obsługi instrumentów.

2. Podstawy gry na instrumencie.

Uczeń posiada wiedzę oraz warsztat niezbędne do prawidłowej realizacji zadań praktycznych w swojej dziedzinie artystycznej.

3. Umiejętność indywidualnej pracy nad utworem.

Uczeń nabywa i rozwija umiejętność świadomego ćwiczenia oraz korekty własnych błędów.

4. Uczestnictwo w życiu artystycznym oraz prezentacja sceniczna.

Uczeń aktywnie uczestniczy w kulturze oraz różnych formach życia muzycznego.

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Wiedza teoretyczna związana z nauką gry na instrumencie.

Uczeń:

- posiada podstawową wiedzę na temat historii podstawowych instrumentów, ich budowy, pochodzenia, roli;
- posiada podstawową wiedzę dotyczącą użytkowania i konserwacji ;
- instrumentarium, np. wymiany membrany oraz jej strojenia, przygotowania;
- instrumentu do bezpiecznego transportu;
- zna nazwy wybranych instrumentów w podstawowych językach nowożytnych.

2.Podstawy gry na instrumencie.

Uczeń:

- a). przyjmuje prawidłową postawę przy poszczególnych instrumentach z uwzględnieniem ich specyfiki;
- b). zna prawidłowe zasady funkcjonowania aparatu gry na poszczególnych instrumentach;
- c). prawidłowo wydobywa dźwięk na instrumentach z uwzględnieniem ich specyfiki, barwy i tekstury;
- d). prawidłowo odczytuje tekst muzyczny /wykonuje łatwy utwór a vista/;
- e). posługuje się podstawowymi technikami gry na instrumentach z uwzględnieniem:
  - umiejętności gry tremolo naprzemiennego na membranofonach i idiofonach;
  - umiejętności gry techniką klasyczną i rudymetarną w grze na werblu;
  - podstawowej umiejętności gry techniką 4 pałkową (do wyboru) - tradycyjną, H. Lee Stevensa lub G. Burtona na wibrafonie lub marimbie z uwzględnieniem
  - rozwoju fizycznego ucznia;
  - pedalizacji oraz innych technik tłumienia na wibrafonie;
  - umiejętności strojenia kotłów.
- f). uczeń realizuje różne formy muzykowania zespołowego:
  - gra z akompaniamentem
  - gra w perkusyjnych zespołach kameralnych - klasycznych, marszowych lub batucadzie, itp.
  - gra w mieszanych zespołach kameralnych
  - gra w orkiestrze.
- g). uczeń zapoznaje się z literaturą perkusyjną w zakresie:
  - wybranych etiud o zróżnicowanej problematyce technicznej z uwzględnieniem
  - specyfiki poszczególnych instrumentów;
  - wybranych utworów na instrumenty perkusyjne - solo i z akompaniamentem;
  - wybranych utworów kameralnych.
- h). realizuje różnorodne formy swobodnej improwizacji na różnych instrumentach/zestawach instrumentów.

3.Umiejętność indywidualnej pracy nad utworem.

Uczeń:

- zna notacje właściwe dla poszczególnych instrumentów;
- samodzielnie odczytuje tekst nutowy;
- wyznacza cel, który pragnie osiągnąć;
- wskazuje problem ;
- wykorzystuje nowoczesne technologie w celu skorygowania własnych błędów /metronom, nagrania audio-video/;
- zna i stosuje różne formy zapamiętywania w celu opanowania utworu;
- realizuje zgodnie z zapisem metrorrytmikę, agogikę i dynamikę;
- realizuje frazę muzyczną nakreśloną przez nauczyciela;
- wykorzystuje umiejętności i wiedzę ogólno-muzyczną posiadaną w zakresie niezbędnym do zrozumienia i wykonywania granych utworów;

- wykorzystuje świadomie słuch muzyczny w działaniach praktycznych.

4. Uczestnictwo w życiu artystycznym oraz prezentacja estradowa

Uczeń:

- zapoznaje się z formami właściwego zachowania na scenie;
- zachowuje spokój i skupienie;
- dba o osobisty wygląd zewnętrzny;
- przygotowuje i rozmieszcza instrumenty na estradzie;
- dokonuje samooceny prezentacji;
- przestrzega zasad kultury i etyki;
- uczestniczy w życiu kulturalnym.

Podstawy kształcenia słuchu

Cele kształcenia- wymagania ogólne:

1. Rozwijanie słuchu muzycznego.

Uczeń rozwija umiejętność słuchowego rozpoznawania struktur melodycznych, metrycznych, harmonicznym oraz zmian w zakresie elementów i budowy dzieła muzycznego.

2. Kształcenie umiejętności czytania nut głosem.

Uczeń odtwarza głosem zapisany tekst nutowy na podstawie znajomości notacji muzycznej oraz wykształconych wyobrażeń słuchowych (kierunek melodii, brzmienie poszczególnych interwałów, relacje czasowe), stosuje właściwą emisję, zwraca uwagę na intonację.

3. Zdobywanie podstawowej wiedzy z zakresu teorii muzyki.

Uczeń posługuje się podstawowymi pojęciami, oznaczeniami muzycznymi oraz poznaną terminologią muzyczną i stosuje ją w praktyce.

4. Kształcenie ekspresji muzycznej.

Uczeń rozwija wyobraźnię i wrażliwość muzyczną.

5. Świadome słuchanie muzyki.

Uczeń słucha utworów muzycznych zwracając uwagę na wybrane struktury.

Szczegółowe efekty kształcenia:

1. Rozwijanie słuchu muzycznego.

Uczeń:

a) rozpoznaje:

- struktury melodyczne: skalę majorową (odmiana naturalna), minorową (odmiana naturalna i harmoniczna), interwały proste do kwinty czystej i oktawę czystą, trójdźwięki majorowe

i minorowe w postaci zasadniczej;

- struktury harmoniczne: interwały proste do kwinty czystej i oktawę czystą, trójdźwięki majorowe i minorowe w postaci zasadniczej;
- struktury metryczne: wartości rytmiczne nut i pauz od całej nuty do szesnastek, takty ćwierćnotowe.

b) uzupełnia, koryguje przebiegi melodyczne, rytmiczne i melodyczno-rytmiczne.

c) zapamiętuje proste motywy melodyczne i rytmiczne.

2. Kształcenie umiejętności czytania nut głosem.

Uczeń realizuje głosem z nut:

- nierytmizowane następstwa dźwięków różnej wysokości,
- proste motywy i melodie, oparte o poznane struktury interwałowe i harmoniczne,
- przebiegi rytmiczne.

Zagadnienia realizowane są sposobami: solmizacją, literowo, stopniami gamy, tataizacją.

3. Zdobywanie podstawowej wiedzy z zakresu teorii muzyki.

Uczeń stosuje:

- zasady notacji i kaligrafii muzycznej dotyczące zapisu pojedynczych dźwięków i współbrzmień w kluczu wiolinowym i basowym, na pięciolinii oraz na dwóch liniach dodanych górnych i dolnych, symboli interwałów i trójdźwięków, znaków chromatycznych pojedynczych, znaków przykluczowych, wartości rytmicznych nut i pauz, grup rytmicznych, kropki przy nucie, znaków zakończenia;
- solmizacyjne i literowe nazwy dźwięków, odpowiadających określonym stopniom gamy, w poznanych tonacjach;
- zasady budowy gam, interwałów i trójdźwięków;
- terminologię związaną z pokrewieństwem gam (równoległość);
- zagadnienia realizowane są w tonacjach: C-dur, G-dur, F-dur i a-moll;
- elementy języka muzycznego w wypowiedziach ustnych i pisemnych, w zakresie zdobytej wiedzy i umiejętności.

4. Kształcenie ekspresji muzycznej.

Uczeń:

- tworzy własne wypowiedzi muzyczne (improwizuje głosem i na instrumencie, uzupełnia z wyobraźni tekst muzyczny);
- aktywnie słucha muzyki, wykorzystując proste formy ruchu.

5. Świadome słuchanie muzyki.

Uczeń zauważa w muzyce i reaguje na zmiany:

- dynamiczne;
- agogiczne;
- artykulacyjne;
- w barwie dźwięku.

Puzon

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1. Rozbudzenie zainteresowania muzyką.

Uczeń rozwija zainteresowania muzyczne uczęszczając na koncerty i słuchając nagrań. Uczestniczy w życiu muzycznym szkoły i środowiska.

2. Opanowanie podstaw gry na instrumencie.

Uczeń poznaje zasady notacji oraz podstawowe terminy i pojęcia niezbędne w odczytaniu i realizacji tekstu muzycznego. Zdobywa wiedzę dotyczącą budowy instrumentu.

3. Wykorzystanie nabytej wiedzy i umiejętności w praktyce.

Uczeń nabywa zdolności do samodzielnej pracy z instrumentem oraz realizacji bieżących zadań otrzymywanych od pedagoga

4. Czynne uczestnictwo w życiu muzycznym.

Uczeń reprezentuje szkołę w projektach wewnętrznych oraz poza placówką

5. Przygotowanie do dalszej edukacji muzycznej.

Uczeń nabywa doświadczenia scenicznego oraz zwiększa swój potencjał muzyczny przygotowując się do edukacji na kolejnym poziomie nauczania

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Rozbudzenie zainteresowania muzyką.

Uczeń:

- chętnie uczestniczy w życiu muzycznym i kulturalnym;
- rozwija uzdolnienia muzyczne stosownie do wieku i predyspozycji;
- zdobywa podstawową wiedzę o muzyce;
- wypowiada się w sposób prosty i zrozumiały na temat doznań artystycznych.

2. Opanowanie podstaw gry na instrumencie.

Uczeń:

- doskonalą umiejętności techniczne i interpretacyjne;
- rozwija wrażliwość na jakość dźwięku;
- rozwija umiejętność samodzielnego odczytania tekstu nutowego;

- potrafi samodzielnie opracować krótkie, łatwe utwory;
- zna i stosuje w praktyce techniczne aspekty gry na instrumencie.

3. Wykorzystanie nabytej wiedzy i umiejętności w praktyce.

Uczeń:

- realizuje indywidualne i zespołowe projekty artystyczne w zakresie swojej specjalności;
- chętnie prezentuje swoje umiejętności i postępy w grze na instrumencie.

4. Czynne uczestnictwo w życiu muzycznym.

Uczeń:

- realizuje indywidualne i zespołowe projekty artystyczne w zakresie swojej specjalności;
- chętnie uczestniczy jako solista i kameralista w audycjach, koncertach, konkursach i przesłuchaniach;
- zna cele i zasady prezentacji na estradzie;
- posiada umiejętność kontroli koncentracji i samooceny;
- prezentuje materiał muzyczny z pamięci.

5. Przygotowanie do dalszej edukacji muzycznej.

Uczeń:

- jest przygotowany do kontynuacji nauki w szkole II stopnia oraz świadomego odbioru muzyki.

Rytmika z kształceniem słuchu

Cele kształcenia-wymagania ogólne

1. Rozwijanie dyspozycji muzycznej.

Uczeń realizuje ćwiczenia słuchowe, słuchowo-głosowe, słuchowo-ruchowe.

2. Kształcenie ekspresji muzycznej i muzyczno-ruchowej, twórczej postawy oraz kompetencji społecznych.

Uczeń tworzy własne wypowiedzi muzyczne, rozwija wyobraźnię i kreatywność.

3. Zdobywanie wiedzy ogólnomuzycznej.

Uczeń doświadcza i świadomie nazywa zjawiska muzyczne.

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Rozwijanie dyspozycji muzycznej.

Uczeń:

- świadomie i aktywnie słucha muzyki
- zauważa zmiany wysokości dźwięków i relacje między nimi;
- rozpoznaje barwy instrumentów muzycznych;
- realizuje różnymi sposobami puls i akcent metryczny oraz rytmy złożone z poznanych wartości;
- rozpoznaje słuchowo i wykonuje różnymi sposobami motywy, tematy i frazy melodyczne, rytmiczne i melodyczno-rytmiczne;
- śpiewa piosenki, ćwiczenia solfeżowe oraz fragmenty utworów z literatury muzycznej;
- śpiewa i rozpoznaje:
  - o gamy durowe, molową eolską oraz harmoniczną i ich triady;
  - o trójdźwięki majorowe i minorowe w postaci zasadniczej;
  - o interwały w motywach muzycznych (pryma czysta, sekunda mała i wielka, tercja mała i wielka, kwarta czysta, kwinta czysta oraz oktawa czysta);
- rozwija umiejętność czytania nut głosem z uwzględnieniem prawidłowej intonacji.

2.Kształcenie ekspresji muzycznej i muzyczno-ruchowej, twórczej postawy oraz kompetencji społecznych.

Uczeń:

- improwizuje ruchem, głosem oraz na instrumentach orffowskich;
- wyraża ruchem nastrój i charakter muzyki;
- reaguje ruchem na elementy dzieła muzycznego;
- wykonuje lub tworzy akompaniament do piosenek i utworów instrumentalnych;
- wykazuje się odwagą w wyrażaniu własnych pomysłów;
- współpracuje w zespole w ramach przydzielonych zadań;
- buduje relacje oparte na zaufaniu i dzieleniu się wiedzą.

3.Zdobywanie wiedzy ogólnomuzycznej.

Uczeń:

- realizuje w ćwiczeniach i zabawach ruchowych poznane wartości (cała nuta, półnuta z kropką, półnuta, ćwierćnuta, ósemki, szesnastki, triola ósemkowa) oraz odpowiadające im pauzy, grupy wartości złożonych z ósemek i szesnastek;
- stosuje zasady notacji i kaligrafii muzycznej w kluczu wiolinowym oraz nazwy literowe i solmizacyjne nut;
- rozróżnia pojedyncze znaki chromatyczne (krzyżyk, bemol, kasownik), notację znaków przykluczowych;
- buduje gamy i triady harmoniczne w tonacjach: C-dur, G-dur, F-dur oraz a-moll eolskiej i harmonicznej;
- rozpoznaje w notacji i buduje trójdźwięki majorowe i minorowe w postaci zasadniczej;
- nazywa interwały, podaje ich rozmiar (pryma czysta, sekunda mała i wielka, tercja mała i wielka, kwarta czysta, kwinta czysta oraz oktawa czysta) i odnajduje je w zapisie melodii;
- rozpoznaje metrum dwudzielne i trójdzielne o ćwierćnutowej i ósemkowej jednostce miary;
- stosuje podstawowe określenia dynamiczne, artykulacyjne i agogiczne;
- zapisuje i analizuje dyktanda rytmiczne i melodyczno-rytmiczne w formie: „uzupełnianek” i „układanek”;

- zna nazwy oraz sposoby gry na instrumentach orffowskich;
- stosuje graficzny obraz wartości, grup rytmicznych oraz pauz, kojarzy go z wyobrażeniem słuchowym;
- kojarzy wysokość dźwięku z położeniem na pięciolinii oraz z jego nazwami.

Sakshorn

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1. Technika gry na instrumencie

Uczeń opanował podstawy gry na instrumencie w różnych rejestrach.

Uczeń posiada umiejętność samodzielnej pracy.

2. Wiedza ogólnomuzyczna

Uczeń posiada podstawy teoretyczne i wiedzę niezbędną do prawidłowej realizacji zadań praktycznych w swojej dziedzinie artystycznej.

3. Umiejętność muzykowania zespołowego.

Uczeń realizuje indywidualnie i zespołowo projekty w zakresie swojej dziedziny artystycznej.

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Technika gry na instrumencie

Uczeń:

- zna i stosuje budowę i zasady konserwacji instrumentu;
- zna i stosuje podstawowe zasady higieny w kontakcie z instrumentem;
- zna podstawy prawidłowego aparatu gry (oddech, zadęcie, przyłożenie ustnika);
- zna zasady notacji odpowiedniej dla swojego instrumentu;
- interpretuje utwory zgodnie z ich budową formalną;
- czyta nuty a vista w sposób pozwalający na odtwarzanie utworu o mniejszym stopniu trudności;
- samodzielnie przygotowuje prosty utwór;
- opanowuje pamięciowo część utworów ze swojego repertuaru.

2. Wiedza ogólnomuzyczna

Uczeń :

- wykorzystuje w praktyce wiedzę z zakresu przedmiotów ogólnomuzycznych; samodzielnie wyszukuje informacje z zakresu przedmiotów ogólnomuzycznych;
- wykorzystuje technologię informacyjną, zna i stosuje notację, pojęcia i terminy muzyczne;

- rozwija swoje zainteresowania muzyczne.

3. Umiejętność muzykowania zespołowego

Uczeń :

- posiada niezbędne umiejętności w zakresie występów publicznych;
- publicznie prezentuje program artystyczny w grze solowej i zespołowej;
- aktywnie uczestniczy w różnych formach życia muzycznego.

Saksofon

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1. Rozbudzenie zainteresowania muzyką.

Uczeń uczestniczy w życiu muzycznym i kulturalnym. Rozwija uzdolnienia muzyczne stosownie do wieku i predyspozycji. Zdobywa wiedzę o muzyce.

2. Opanowanie podstaw gry na instrumencie

Uczeń zna i w prawidłowy sposób wykorzystuje w praktyce możliwości techniczne instrumentu.

3. Wykorzystanie nabytej wiedzy i umiejętności w praktyce.

Uczeń realizuje indywidualnie i zespołowo projekty w zakresie swojej specjalności.

4. Czynne uczestnictwo w życiu muzycznym.

Uczeń posiada niezbędne umiejętności w zakresie występów publicznych.

5. Przygotowanie do dalszej edukacji muzycznej.

Uczeń jest przygotowany do kontynuacji nauki w szkole muzycznej II st. oraz do świadomego odbioru muzyki.

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Umuzycznienie i rozbudzenie wrażliwości muzycznej.

Uczeń:

- uczęszcza na koncerty;
- interesuje się kulturą;
- zna podstawową literaturę swojego instrumentu;
- zna w stopniu podstawowym historię i przynależność swojego instrumentu;
- gra zaplanowane przez pedagoga (z uwzględnieniem własnych upodobań) utwory o zróżnicowanym charakterze;
- czerpie przyjemność z muzykowania zespołowego ucząc się jednocześnie współpracy i odpowiedzialności;

- zna i stosuje podstawowe pojęcia i terminy muzyczne w szczególności: dźwięk, melodia, harmonia, rytm, agogika, metrum, artykulacja, dynamika, tonacja, gama, pasaż, akord;
- wykorzystuje poznaną wiedzę na temat epok, stylów i kompozytorów w pracy nad utworami oraz podczas rozmów o muzyce.

2.Zapoznanie z teoretycznymi podstawami gry na instrumencie.

Uczeń:

- zna budowę i zasady konserwacji instrumentu;
- samodzielnie składa i rozkłada instrument;
- samodzielnie dobiera, oznacza i zmienia stroik, przymocowuje go ligaturą do ustnika;
- opanował technikę oddychania i zadęcia;
- prawidłowo podpira, kontroluje i właściwie prowadzi strumień powietrza;
- utrzymuje właściwą postawę ciała podczas gry, trzyma instrument pod odpowiednim kątem oraz poprawnie układa ręce i palce;
- zna i stosuje podstawowe rodzaje artykulacji w szczególności legato, non-legato;
- zna i stosuje podstawowe określenia dynamiczne takie jak: piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, crescendo, decrescendo;
- prawidłowo odczytuje i realizuje oznaczenia tempa;
- odczytuje i realizuje struktury rytmiczne w wykonywanych utworach;
- samodzielnie stroi instrument oraz dba o dobrą intonację;
- osiągnął podstawowy stopień biegłości palcowej;
- zna zasady notacji muzycznej;
- dba o estetykę wykonania, jest wrażliwy na jakość dźwięku;
- zna zasady i sposoby wibracji na instrumencie.

3.Opanowanie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.

Uczeń:

- samodzielnie i bezbłędnie odczytuje łatwy, dostosowany do jego możliwości tekst nutowy z uwzględnieniem metroritmiki, dynamiki i agogiki;
- pod okiem pedagoga interpretuje utwory zgodnie z kanonami stylu i formy muzycznej, wyraża emocje i charakter utworu;
- samodzielnie i efektywnie ćwiczy, koryguje własne błędy;
- poprawnie wykonuje z pamięci wyznaczoną przez pedagoga partię materiału;
- jest przygotowany do gry z akompaniamentem oraz w zespołach kameralnych;
- czerpie przyjemność z muzykowania zespołowego ucząc się jednocześnie współpracy i odpowiedzialności.

4.Ukierunkowanie do samodzielnej pracy nad zadanymi problemami.

Uczeń:

- odpowiedzialnie i świadomie przygotowuje się do występów publicznych;
- stosownie zachowuje się na estradzie: odpowiedni strój, wejście i zejście z estrady, ukłon;
- koncentruje się przed i podczas gry przed publicznością;
- zna i stosuje sposoby radzenia sobie z tremą;

- dokonuje prawidłowej analizy własnej gry;
- chętnie bierze udział w popisach szkolnych i koncertach okolicznościowych.

5.Przygotowanie do występów solowych i zespołowych.

Uczeń:

- posiada predyspozycje do dalszego kształcenia;
- wykazuje szczególne zainteresowanie grą na instrumencie;
- realizował przewidziane dla niego przez pedagoga zadania techniczno-wykonawcze w stopniu umożliwiającym dalsze kształcenie;
- umiejętności i wiedzę zdobytą w procesie kształcenia w szkole muzycznej I stopnia wykorzystuje w dalszym kształtowaniu swojej osobowości;
- jest świadomym odbiorcą sztuki i kultury.

Skrzypce

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1.Umuzykalnienie i rozbudzenie wrażliwości muzycznej.

Uczeń rozwija muzyczne zainteresowania uczęszczając na koncerty i słuchając nagrań. Uczestniczy w życiu muzycznym szkoły i środowiska.

2.Zapoznanie z teoretycznymi podstawami gry na instrumencie.

Uczeń poznaje zasady notacji oraz podstawowe terminy i pojęcia niezbędne w odczytaniu i realizacji tekstu muzycznego. Zdobycie wiedzy dotyczącej budowy instrumentu.

3.Opanowanie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.

Uczeń nabywa umiejętność przyjmowania odpowiedniej postawy podczas gry na instrumencie oraz posługiwania się prawidłowym aparatem gry. Poznaje zasady strojenia i konserwacji instrumentu. Rozwija podstawy techniki instrumentalnej oraz wrażliwość na jakość dźwięku i intonację. Próbuje improwizować proste tematy melodyczne i grać ze słuchu.

4.Ukierunkowanie do samodzielnej pracy nad zadanymi problemami.

Uczeń, pod kierunkiem nauczyciela, poznaje sposoby samodzielnej pracy w zakresie jej organizacji, kontroli i samooceny.

5.Przygotowanie do występów solowych i zespołowych.

Uczeń poznaje zasady występów publicznych w zakresie umiejętności koncentracji, prezentacji estradowej oraz współpracy z innymi instrumentalistami.

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Umuzycznienie i rozbudzenie wrażliwości muzycznej

Uczeń:

- rozwija swoje muzyczne zainteresowania-uczęszcza na koncerty, słucha nagrań, poznaje wybrane pozycje literatury wiolinistycznej;
- uczestniczy w życiu muzycznym szkoły i środowiska;
- odróżnia i nazywa podstawowe gatunki muzyki (muzyka klasyczna, ludowa, rozrywkowa, jazz);
- uczestniczy w różnych formach muzykowania zespołowego;
- przestrzega zasad dobrego wychowania.

2. Zapoznanie z teoretycznymi podstawami gry na instrumencie.

Uczeń:

- dysponuje podstawowym zasobem terminów i pojęć niezbędnych w odczytaniu tekstu muzycznego;
- zna podstawową notację właściwą dla skrzypiec-oznaczenie strun, palcowanie, kierunki smyczka;
- zna i stosuje podstawowe środki wyrazu muzycznego w zakresie agogiki, dynamiki i artykulacji;
- wykazuje się podstawową wiedzą dotyczącą budowy skrzypiec i smyczka, umie nazwać ich poszczególne części;
- korzysta ze źródeł i pomocy naukowych takich jak metronom, słowniczek muzyczny, strony Internetowe, encyklopedie.

3. Opanowanie podstawowych umiejętności gry na instrumencie

Uczeń:

- przyjmuje prawidłową postawę podczas gry na instrumencie;
- wykazuje umiejętność prawidłowego ułożenia prawej i lewej ręki oraz wydobywania dźwięku przy zachowaniu swobodnego aparatu gry;
- samodzielnie stroi instrument, dba o jego czystość i należyty stan techniczny;
- prezentuje opanowanie podstaw techniki gry z uwzględnieniem właściwego podziału smyczka (gra całym smyczkiem oraz jego poszczególnymi częściami);
- operuje podstawowymi sposobami artykulacji : detachè, martelè, portato, legato, staccato i pizzicato prawą i lewą ręką;
- prawidłowo realizuje proste dwudźwięki i akordy;
- posługuje się techniką przygotowawczą;
- zna podstawową notację właściwą dla skrzypiec-oznaczenie strun, palcowanie, kierunki smyczka;
- gra w pozycjach od pierwszej do piątej;
- zna budowę gam durowych i molowych oraz pasaży. Umie je rozpoznać i wykonać;
- opanował wibrację w stopniu pozwalającym na swobodne jej stosowanie;
- realizuje przebieg muzyczny z dbałością o jakość dźwięku ,intonację i rytm;
- posiada umiejętność wykonania trylu, mordentu, prostych ozdobników, flażoletów naturalnych oraz prostych flażoletów sztucznych;
- umie frazować;
- transponuje proste tematy muzyczne wykonując je od zadanego dźwięku;
- gra ze słuchu proste przebiegi melodyczne;

- poprawnie odczytuje a vista prosty utwór w wolnym tempie.

4.Ukierunkowanie do samodzielnej pracy nad zadanymi problemami

Uczeń

- samodzielnie wdraża założenia opracowanego z pedagogiem planu pracy nad utworem;
- zna metody ćwiczenia i sposoby ich praktycznego zastosowania;
- nabył umiejętność świadomego i systematycznego ćwiczenia oraz korekty błędów;
- rozwiązuje problemy poprzez realizowanie wskazówek nauczyciela;
- samodzielnie odczytuje prosty tekst nutowy;
- kontroluje na bieżąco jakość dźwięku, intonację i rytm.

5.Przygotowanie do występów solowych i zespołowych

Uczeń :

- zdobył praktykę estradową poprzez udział w występach –koncertach, audycjach zarówno solowych jak i kameralnych;
- zna i stosuje zasady zachowania się na estradzie i kryteria doboru ubioru;
- opanował sposób koncentracji niezbędny do realizacji zadań estradowych;
- poznał i stosuje różne techniki zapamiętywania utworów;
- realizuje na estradzie założenia muzyczne- właściwie stosuje artykulację i dynamikę, dba o estetykę i jakość dźwięku, a także o ogólny wyraz artystyczny;
- współpracuje z pianistą-akompaniatorem oraz kolegami w zespole kameralnym.

Trąbka

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1.Rozbudzenie zainteresowania muzyką.

Uczeń chętnie uczestniczy w życiu muzycznym i kulturalnym. Rozwija uzdolnienia muzyczne stosownie do wieku i predyspozycji. Zdobywa podstawową wiedzę o muzyce.

2.Opanowanie podstaw gry na instrumencie.

Uczeń zna i w prawidłowy sposób wykorzystuje w praktyce możliwości techniczne instrumentu.

3.Wykorzystanie nabytej wiedzy i umiejętności w praktyce.

Uczeń realizuje indywidualne i zespołowe projekty artystyczne w zakresie swojej specjalności.

4. Czynne uczestnictwo w życiu muzycznym.

Uczeń posiada niezbędne umiejętności w zakresie występów publicznych.

5. Przygotowanie do dalszej edukacji muzycznej.

Uczeń jest przygotowany do kontynuacji nauki w szkole II stopnia oraz świadomego odbioru muzyki.

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Rozbudzenie zainteresowania muzyką.

Uczeń:

- zna historię i budowę swojego instrumentu w stopniu podstawowym;
- poznaje praktyczne zastosowanie instrumentu;
- uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych i artystycznych zgodnie z sugestiami nauczyciela;
- czerpie wiadomości o muzyce z dostępnych mu źródeł;
- korzysta z oferty edukacyjnej szkoły;
- wypowiada się w sposób prosty i zrozumiały na temat doznań artystycznych;

2. Opanowanie podstaw gry na instrumencie.

Uczeń:

- kontroluje prawidłową postawę podczas gry na instrumencie;
- jest wrażliwy na emisję, jakość i intonację dźwięku (ze szczególnym uwzględnieniem techniki oddechowej);
- operuje podstawowymi sposobami artykulacji (legato, staccato, non legato);
- samodzielnie opracowuje krótkie, łatwe utwory.

3. Wykorzystanie nabytej wiedzy i umiejętności w praktyce.

Uczeń:

- samodzielnie odczytuje tekst nutowy;
- ocenia i koryguje własne błędy;
- realizuje w sposób odpowiedzialny powierzone mu zadania w prostych formach muzykowania zespołowego;
- postępuje zgodnie z zasadami etyki koleżeńskiej;
- zna zasady zachowania się na estradzie.

4. Czynne uczestnictwo w życiu muzycznym.

Uczeń:

- zna cele i zasady prezentacji publicznych;
- posiada umiejętności koncentracji i samooceny;
- chętnie uczestniczy jako solista i kameralista w audycjach, koncertach, konkursach, przesłuchaniach;
- panuje nad tremą podczas występ.

5. Przygotowanie do dalszej edukacji muzycznej.

Uczeń:

- współpracuje z akompaniamentem;

- opanowuje pamięciowo część wykonywanego programu;
- samodzielnie pracuje w domu nad zadaniami wyznaczonymi przez nauczyciela;
- uczestniczy w różnych formach życia muzycznego.

Waltornia

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1. Rozbudzenie zainteresowania muzyką.

Uczeń chętnie uczestniczy w życiu muzycznym i kulturalnym. Rozwija uzdolnienia muzyczne stosownie do wieku i predyspozycji. Zdobywa podstawową wiedzę o muzyce.

2. Opanowanie podstaw gry na instrumencie.

Uczeń zna i wykorzystuje w praktyce prawidłową technikę gry.

3. Wykorzystanie nabytej wiedzy i umiejętności w praktyce.

Uczeń realizuje indywidualne i zespołowe projekty artystyczne w zakresie swojej specjalności.

4. Czynne uczestnictwo w życiu muzycznym.

Uczeń posiada niezbędne umiejętności w zakresie występów publicznych.

5. Przygotowanie do dalszej edukacji muzycznej.

Uczeń jest przygotowany do kontynuacji nauki w szkole II stopnia oraz świadomego odbioru muzyki.

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Rozbudzenie zainteresowania muzyką.

Uczeń:

- zna historię i budowę swojego instrumentu w stopniu podstawowym;
- poznaje praktyczne zastosowanie instrumentu;
- uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych i artystycznych zgodnie z sugestiami nauczyciela;
- czerpie wiadomości o muzyce z dostępnych mu źródeł;
- korzysta z oferty edukacyjnej szkoły;
- wypowiada się w sposób prosty i zrozumiały na temat doznań artystycznych.

2. Opanowanie podstaw gry na instrumencie.

Uczeń:

- kontroluje prawidłową postawę podczas gry na instrumencie;
- jest wrażliwy na emisję, jakość i intonację dźwięku (ze szczególnym uwzględnieniem techniki oddechowej);

- operuje podstawowymi sposobami artykulacji (legato, staccato, non legato);
- samodzielnie opracowuje krótkie, łatwe utwory.

3. Wykorzystanie nabytej wiedzy i umiejętności w praktyce.

Uczeń:

- samodzielnie odczytuje tekst nutowy;
- ocenia i koryguje własne błędy;
- realizuje w sposób odpowiedzialny powierzone mu zadania w prostych formach muzykowania zespołowego;
- postępuje zgodnie z zasadami etyki koleżeńskiej;
- zna zasady zachowania się na estradzie.

4. Czynne uczestnictwo w życiu muzycznym.

Uczeń:

- zna cele i zasady prezentacji publicznych;
- posiada umiejętności koncentracji i samooceny;
- chętnie uczestniczy jako solista i kameralista w audycjach, koncertach, konkursach, przesłuchaniach;
- panuje nad tremą podczas występu.

5. Przygotowanie do dalszej edukacji muzycznej.

Uczeń:

- współpracuje z akompaniamentem;
- opanowuje pamięciowo część wykonywanego programu;
- samodzielnie pracuje w domu nad zadaniami wyznaczonymi przez nauczyciela;
- uczestniczy w różnych formach życia muzycznego.

Wiolonczela

Cele kształcenia-wymagania ogólne

1. Umuzycznienie i rozbudzenie wrażliwości muzycznej.

Uczeń rozwija zainteresowania muzyczne uczęszczając na koncerty i słuchając nagrań. Uczestniczy w życiu muzycznym szkoły i środowiska.

2. Zapoznanie z teoretycznymi podstawami gry na instrumencie.

Uczeń poznaje zasady notacji oraz podstawowe terminy i pojęcia niezbędne w odczytaniu i realizacji tekstu muzycznego. Zdobywa wiedzę dotyczącą budowy instrumentu.

3. Opanowanie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.

Uczeń nabywa umiejętność przyjmowania odpowiedniej postawy podczas gry na instrumencie oraz posługiwania się prawidłowym aparatem gry. Poznaje zasady strojenia i konserwacji instrumentu. Rozwija podstawy techniki instrumentalnej oraz wrażliwość na jakość dźwięku i intonację. Próbuje improwizować proste tematy melodyczne i grać ze słuchu.

4. Ukierunkowanie do samodzielnej pracy nad zadanymi problemami.

Uczeń, pod kierunkiem nauczyciela, poznaje sposoby samodzielnej pracy w zakresie jej organizacji, kontroli i samooceny.

5. Przygotowanie do występów solowych i zespołowych.

Uczeń poznaje zasady występów publicznych w zakresie umiejętności koncentracji, prezentacji estradowej oraz współpracy z innymi instrumentalistami.

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Umuzycznienie i rozbudzenie wrażliwości muzycznej.

Uczeń:

- uczestniczy w życiu muzycznym szkoły biorąc udział w koncertach oraz audycjach szkolnych;
- orientuje się w zasadach obowiązujących w świecie muzycznym, zarówno jako uczestnik czynny, jak i bierny;
- odróżnia i nazywa podstawowe gatunki muzyki (muzyka klasyczna, muzyka ludowa, muzyka rozrywkowa, jazz);
- na podstawie swoich doświadczeń z muzyką, określa własne potrzeby i oczekiwania odnośnie realizowanego repertuaru;
- uczestniczy w różnych formach muzykowania zespołowego;
- wykazuje naturalną potrzebę ekspresji i kreatywności artystycznej.

2. Zapoznanie z teoretycznymi podstawami gry na instrumencie.

Uczeń:

- zna systemu notacji muzycznej w zakresie klucza basowego, wiolinowego a także tenorowego;
- zna i stosuje podstawowe terminy i pojęcia muzyczne, umożliwiające poprawne odczytanie i realizację tekstu muzycznego;
- zna podstawowe środki wyrazu muzycznego (agogika, dynamika, artykulacja, barwa, wibracja);
- zna zasady poprawnego wydobywania i kształtowania dźwięku;
- zna zasady dotyczące poprawnej intonacji w grze;
- wykazuje się podstawową wiedzą dotyczącą budowy instrumentu, umie nazwać jego poszczególne części jak i ich funkcję.

3. Opanowanie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.

Uczeń:

- przyjmuje prawidłową postawę podczas gry na instrumencie;
- określa czy instrument jest dobrze nastrojony i podejmuje próby samodzielnego strojenia;

- jest wrażliwy na jakość wydobywanego dźwięku. Umie go kreować;
- prawidłowo układa prawą i lewą rękę oraz wydobywa dźwięk przy zachowaniu swobodnego aparatu gry;
- sprawnie porusza się w pozycjach szybkowych z uwzględnieniem prawidłowych zmian pozycji;
- prezentuje opanowanie podstaw techniki gry z uwzględnieniem właściwego podziału smyczka i operowania podstawowymi sposobami artykulacji (détaché, legato, portato, martelé, staccato);
- posługuje się techniką przygotowawczą;
- prawidłowo realizuje zapis muzyczny pod względem metrorhythmiki, agogiki i dynamiki;
- poznaje budowę gam majorowych i minorowych oraz pasaży. Uczy się je rozpoznawać i wykonywać;
- prawidłowo realizuje proste dwudźwięki i akordy;
- dba o czystość intonacji;
- prawidłowo odtwarza linię melodyczną głosem;
- wykazuje się umiejętnością frazowania;
- używa wibracji jako środka wyrazu muzycznego;
- wykazuje się znajomością różnych sposobów zapamiętywania utworów i potrafi zastosować je w praktyce;
- poprawnie odczytuje a'vista prosty utwór w wolnym tempie;
- improwizuje i gra ze słuchu proste tematy melodyczne.

4. Ukierunkowanie do samodzielnej pracy nad zadanymi problemami.

Uczeń:

- dba o swój warsztat pracy (dobór krzesła i jego wysokości, ustawienie pulpitu, oświetlenie), utrzymując go w porządku;
- opracowuje plan pracy uwzględniając ćwiczenie w harmonogramie dnia;
- samodzielnie koryguje błędy dotyczące aparatu gry, tekstu, intonacji i artykulacji;
- dostosowuje sposób ćwiczenia do zaistniałego problemu;
- ocenia efekty własnej pracy;
- prezentuje umiejętność samodzielnego opracowania łatwego utworu w zakresie przyswojonych dotychczas elementów techniki.

5. Przygotowanie do występów solowych i zespołowych.

Uczeń:

- koncentruje się przed i podczas występów;
- wykazuje się opanowaniem podstawowych elementów obycia estradowego (strój, zachowanie);
- prezentuje umiejętność gry w różnych formach muzykowania solowego i zespołowego ;
- w prezentacji estradowej wykorzystuje wyobraźnię muzyczną i ekspresję.

Zajęcia umuzykalniające do szkoły muzycznej I st.

Cele kształcenia-wymagania ogólne

1. Zapoznanie dziecka i opiekunów ze specyfiką szkoły muzycznej.

Dziecko i opiekun poznają strukturę szkoły pod względem systemu nauczania oraz instrumenty muzyczne będące w ofercie szkoły. Rodzic/Opiekun otrzymuje informacje o pozytywnym wpływie muzykowania na rozwój intelektualny i emocjonalny dziecka.

2. Rozbudzenie zainteresowań muzycznych ucznia.

Uczeń wyraża ruchem treści muzyczne i pozamuzyczne, śpiewa oraz gra na instrumentach orffowskich.

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Zapoznanie dziecka i opiekunów ze specyfiką szkoły muzycznej.

Uczeń:

- bierze udział w prezentacji instrumentów muzycznych;
- słucha realnego brzmienia instrumentów i ogląda je z bliska.

Rodzic/Opiekun:

- otrzymuje informację o sposobie badania predyspozycji muzycznych;
- otrzymuje informację o strukturze szkoły.

2. Rozbudzenie zainteresowań muzycznych ucznia.

Uczeń:

- bierze aktywny udział w zabawach muzycznych;
- śpiewa piosenki z repertuaru dziecięcego;
- powtarza głosem pojedyncze dźwięki, motywy i krótkie melodie;
- powtarza ze słuchu proste rytmy;
- gra na instrumentach orffowskich;
- postrzega w utworze muzycznym nastrój, charakter oraz wybrane elementy muzyki.

Zespół rytmiczny

Cele kształcenia-wymagania ogólne:

1. Kształcenie umiejętności muzykowania w zespole.

Uczeń współpracuje z innymi członkami grupy w osiągnięciu celu artystycznego.

2. Rozwijanie ekspresji muzycznej i muzyczno-ruchowej.

Uczeń wyraża muzykę stosując różne środki ekspresji.

3.Utrwalenie i rozszerzenie wiedzy ogólnomuzycznej.

Poprzez działania praktyczne uczeń stosuje i utrwala poznane wiadomości.

Szczegółowe efekty kształcenia:

1.Kształcenie umiejętności muzykowania w zespole.

Uczeń:

- realizuje różne formy aktywności muzycznej (do wyboru: śpiew, taniec, gra na instrumentach, działania teatralne);
- angażuje się w przygotowanie wydarzeń artystycznych;
- współpracuje w zespole w ramach przydzielonych zadań;
- docenia wartość współpracy z koleżankami i kolegami;
- czerpie radość i satysfakcję z podejmowanych działań.

2.Rozwijanie ekspresji muzycznej i muzyczno-ruchowej.

Uczeń:

- porusza się zgodnie z charakterem i nastrojem słuchanej muzyki;
- wykonuje interpretacje ruchowe piosenek i utworów muzycznych;
- wykonuje podstawowe kroki wybranych tańców ludowych, regionalnych, narodowych polskich oraz innych;
- swobodnie improwizuje: ruchem, głosem, na instrumentach orffowskich do wybranych przykładów muzyki klasycznej i rozrywkowej;
- śpiewa piosenki i inne utwory muzyczne;
- wykonuje akompaniament do piosenek i utworów instrumentalnych;
- wykonuje i improwizuje ilustracje muzyczne do przykładów innych dziedzin sztuki (w tym tekstów z literatury dziecięcej, sztuk plastycznych);
- wykazuje się dbałością w realizacji zadań.

3.Utrwalenie i rozszerzenie wiedzy ogólnomuzycznej.

Uczeń:

- określa budowę formalną utworu muzycznego (AB, rondo);
- słuchowo rozróżnia, nazywa tańce oraz ich charakterystyczne cechy;
- utrwala wiadomości teoretyczne poznane na zajęciach rytmiki z kształceniem słuchu poprzez różne formy aktywności;
- zapoznaje się z literaturą muzyczną między innymi realizując interpretacje ruchowe utworów muzycznych.

Zespół instrumentalny

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1. Umiejętność gry w zespole instrumentalnym.

Uczeń posiada umiejętność współdziałania oraz pracy w grupie. Jest odpowiedzialny za wykonywaną pracę. Posiada umiejętność grania w zespole o różnorodnym składzie.

2. Rozwój umiejętności wykonawczych w zespole instrumentalnym.

Uczeń posiada wiedzę i umiejętności zdobyte na lekcjach z przedmiotu instrument główny, umie je wykorzystać w pracy w zespole. Wykazuje odtwórczą postawę wobec wykonywanego utworu.

3. Prezentacja muzyczna.

Uczeń jest aktywny wykonawczo, wrażliwy muzycznie i estetycznie. Rozwija swoje zainteresowania muzyczne. Wykazuje pasję do muzykowania zespołowego.

Szczegółowe efekty kształcenia

1. Umiejętność gry w zespole instrumentalnym.

Uczeń:

- ma świadomość roli, jaką pełni instrumentalista w zespole;
- motywuje innych członków grupy do współdziałania w zespole;
- dostraja swój instrument do gry w zespole pod kierunkiem nauczyciela;
- wykazuje wrażliwość na zmiany intonacji;
- wykazuje dbałość o elementy metryczne podczas pracy w zespole;
- wykazuje postawy koleżeństwa, systematyczności, punktualności, cierpliwości i wytrwałości;
- umie samodzielnie przygotować swój warsztat pracy do zajęć;
- pracuje w zespole nad zadaniami wyznaczonymi przez nauczyciela;
- umie dostrzec swoje błędy w odniesieniu do gry pozostałych członków zespołu.

2. Rozwój umiejętności wykonawczych w zespole instrumentalnym.

Uczeń:

- zna notację muzyczną, w szczególności podział wartości nut i pauz, metrum, wysokości dźwięków, znaki chromatyczne;
- wykazuje umiejętność grania z nut oraz orientację we współzależności głosów w utworach;
- czyta nuty ze zrozumieniem w zakresie umożliwiającym wykonanie „a vista” nieskomplikowanych utworów muzycznych o prostej fakturze, granych w wolnych tempach;
- ma wykształcony nawyk przyjmowania prawidłowej postawy podczas gry;
- w sposób prawidłowy realizuje elementy techniki gry na swoim instrumencie;
- wykazuje dbałość o barwę dźwięku podczas gry;
- wykorzystuje w grze podstawowe dla swojego instrumentu sposoby artykulacji, agogiki, dynamiki oraz frazowania.

3. Prezentacja muzyczna.

Uczeń:

- wykonuje przygotowany program w zespole;
- chętnie uczestniczy w prezentacjach zespołu;
- dba o wygląd sceniczny swój oraz zespołu;
- potrafi dokonać samooceny wykonanego utworu;
- wykorzystuje do prezentacji muzycznej technologię informacyjną i komunikacyjną w zakresie wskazanym przez nauczyciela.